

فرهنگ سربازی

آنچه در این شماره می‌خوانید:

- روز بصیرت و میثاق با ولایت
- لیلة الرغائب، شبی برای آرزوها
- سیره و توصیه علما در ماه رجب
- شلمچه سرزمین موانع پیچیده
- یک روز با سربازان سپاه ناحیه سنندج
- اعتکاف، فرصتی برای بازگشت به خویشتن

ماهنامه فرهنگی، سیاسی و اجتماعی

سال پانزدهم ← دی ۱۴۰۳

شماره:

۲۰۷

باسردبیر

قهرمانان زندگی من

تهیه شده در معاونت فرهنگی و تبلیغات
نماینده ولی فقیه در سپاه

بعضی از صاعقه ها

چون گریه گلو گیرد از ابر فرو باریم
چون خشم رخ افروزد در صاعقه آویزیم

با یاد و خاطره پدران شهید
ولادت با سعادت حضرت امام علی (ع)
و روز پدر را تبریک می گوئیم

فرهنگ سربازی

شماره ۲۰۷

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار هزاران نفر از قشرهای مردم، با «تیین لایه‌های مختلف حوادث سوریه، ترسیم منطق حضور ایران در این کشور، تشریح روند آتی تحولات منطقه و بیان درس‌ها و عبرت‌های قضایای سوریه»، تأکید کردند: این حوادث محصول یک نقشه آمریکایی-صهیونیستی است و گستره مقاومت با یافتن استحکام و انگیزه بیشتر در مقابل فشارها و جنایت‌ها، به حول و قوه الهی همه منطقه را فراخواهد گرفت.

۱۴۰۳/۰۹/۲۱

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، خداآواری در فرد بسیجی و سازمان بسیج را باعث ایمان به این حقیقت دانستند که همه اجزای بی‌نهایت عالم وجود، لشکر خداست و اگر بنده خدا باشیم این لشکر به صلاحید پروردگار و براساس سنت‌های الهی به کمک ما می‌آیند؛ همچنانکه در دوره‌های مختلف و در عرصه‌های گوناگون شاهد آن بوده‌ایم.

۱۴۰۳/۰۹/۰۵

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر ضرورت تقویت روزافزون بسیج و کیفی‌سازی و عمق‌یابی فعالیت‌ها گفتند: پرچم بسیج که پرچم دفاع از حقیقت و حقوق ملت است، همواره باید در اهتزاز بماند که لازمه آن عمق‌بخشی به معارف بسیجی، افزایش کیفیت و بهره‌ی از نگاه سطحی به مسائل با مطالعه و مباحثه و تشکیل حلقه‌های درسی و تحقیقی است.

۱۴۰۳/۰۹/۰۵

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، افزایش توان رزمی را باعث پیشگیری از تهاجم دشمن دانستند و افزودند: مهمترین کار نیروهای مسلح پیشگیری از تهاجم است بنابراین باید به گونه‌ای عمل و توان رزمی کشور را در نگاه و رصد بدخواهان ایران برجسته کنید که به معنی واقعی احساس کنند هرگونه برخورد برای آنها هزینه سنگینی به دنبال خواهد داشت.

۱۴۰۳/۰۹/۰۷

فرمانده معظم کل قوا در دیدار مسئولان و فرماندهان نیروی دریایی ارتش با گرامیداشت سالروز ۷ آذر ۱۳۵۹ و حماسه‌آفرینی ناوچه پیکان در مقابل دشمن بعثی که روز نیروی دریایی نام گرفته است، نیروی دریایی را در دنیای امروز نیرویی حیاتی و تعیین‌کننده خواندند و با تحسین فعالیت بخش‌های مختلف عملیاتی، اطلاعاتی، پشتیبانی، سازندگی و نوآوری در نیروی دریایی ارتش، گفتند: جهت‌گیری نیروهای مسلح به‌ویژه نیروی دریایی در همه فعالیت‌ها و برنامه‌ریزی‌ها باید متمرکز بر افزایش آمادگی و توان رزم باشد.

۱۴۰۳/۰۹/۰۷

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای فعالیت جوانان مؤمن و با استعداد ایران در پیشرفته‌ترین مراکز علمی کشور را نشان‌دهنده استمرار آمیختگی علم و دین در تمدن ایرانی دانستند و گفتند: تلاش ملت و جانفشانی جوانان تا امروز مایه قوام و دوام جمهوری اسلامی بوده و در آینده نیز این چنین خواهد بود.

۱۴۰۳/۰۹/۰۸

سرمقاله سردبیر

قهرمانان زندگی من

نگارنده‌ای گفتم: «بچه که بودم فکر می‌کردم پدر و مادرها مثل ساعت شنی هستند، تمام که بشوند برشان می‌گردانی و از نو شروع می‌شوند، بعدها فهمیدم پدر و مادرها مثل مداد رنگی هستند، دنیایت را رنگ می‌کنند خودشان ولی آب می‌روند. نقاشی‌هایت را که کشیدی یک روز، تمام می‌شوند. کاش زودتر کسی راستش را به من گفته بود پدر و مادرها مثل قند می‌مانند، چای زندگی‌ات را که شیرین کنند، خودشان تمام می‌شوند. وقتی پشت سر پدرت از پله‌ها می‌پایین و می‌بینی چقدر آهسته میره می‌فهمی پیر شده!

وقتی داره صورتش رو اصلاح می‌کنه و دستش می‌لرزه، می‌فهمی پیر شده!

وقتی بعد غذا یه مشت دارو می‌خوره، می‌فهمی چقدر درد داره اما هیچی نمی‌گه...

و وقتی می‌فهمی نصف موهای سفیدش به خاطر غصه‌ها و نگرانی‌ها در مورد فرزندانش و از جمله تونه، دلت می‌خواد بمیری ... قند خون مادر بالااست .

دلش اما همیشه شور می‌زند برای ما؛

اشک‌های مادر، مروارید شده است در صدف چشمانش؛

دکترها اسمش را گذاشته‌اند آب مروارید!

حرف‌ها دارد چشمان مادر؛ گویی زیرنویس فارسی دارد!

دستانش را نوازش می‌کنم؛ داستانی دارد دستانش.»

این جملات حداقل‌هایی است در وصف مقام بزرگ و والای پدر و مادر. دو گوهر گرانبهایی که وصف آنها را نمی‌توان با جملات و کلمات نمود. دریای بی‌کرانه‌ای که تلاش ما برای جبران زحمات آنها قطره‌ای است در مقابل دریای بی‌کران. نمی‌است از یم.

امروز که از این بی‌کرانه‌ها دور مانده و در دوران خدمت مقدس سربازی به سر می‌بری، شاید بخشی از لطف و محبت این دو وجود نازنین را درک کرده باشی. مادری که شب‌ها و روزهایش نمی‌گذرد مگر اینکه لحظه لحظه‌هایش در فکر توست و بر سر سفره غذا نمی‌نشیند مگر اینکه جای خالی تو را حس می‌کند، و پدری که شاید در چهره‌اش رنج دوری‌ات را مشاهده نکنی اما او دل نگران فرزند خویش است و در فراق فرزندش آرام، اما چشم به راه است.

امسال ماه دی، همزمان شده است با دو رخداد مهم. فرصتی برای کسانی که می‌خواهند از قهرمانان زندگی‌شان تجلیل و بر دستان و پاهای آنها بوسه بزنند. این ماه شاهد دو اتفاق مهم است، تولد حضرت زهرا(س) و حضرت علی(ع)، روزی برای گرامیداشت یاد مادر و روزی برای ارزش گذاری یاد پدر. ماهی برای یادآوری دین و بدهی ما به دو وجود عزیز. آنچه می‌تواند بهترین هدیه به پدر و مادر باشد، عاقبتی نیکوست که آنها برای ما آرزو نموده‌اند، مانند نهالی که باید جان بگیرد و تنومند شود. عاقبت به خیر و موفقیت ما، آرزوی نهایی والدین است و چه خوب که ما به پاس قدردانی از آنها، با رفتار درست، تلاش برای ساختن یک زندگی سالم و موفق و به جای گذاشتن نیک نامی، بهترین هدیه را به آنها هدیه کنیم. وجودشان را قدر بدانیم و از لحظه لحظه بودن در کنار آنها لذت ببریم. بر دستان و پاهایشان بوسه زنیم و مطیع فرامین آنها باشیم و اگر وجود عزیزشان در میان ما نیست، روح نازنینشان را با رفتار و اعمالمان شاد نماییم. پدر و مادر عزیز، دوستان دارم و قدردان وجود پرمهرتان هستم. فرزندت، سرباز وطن

۴	پدر اَمّت
۶	ام اییها
۷	پنجمین ستاره
۸	قرآن در سیره امام جواد (ع)
۹	لیلة الرغائب، شبی برای آرزوها
۱۰	عفت و پاکدامنی در کلام و سیره حضرت زینب (سلام الله علیها)
۱۲	پنجم دی ماه سالروز میلاد حضرت مسیح(ع)
۱۳	کریسمس
۱۶	روز بصیرت و میثاق با ولایت
۱۸	اعتکاف، فرصتی برای بازگشت به خویشتن
۲۰	کارت دعوتی از طرف خدا
۲۲	سیره و توصیه علما در ماه رجب
۲۳	رخدادهای دیماه در ایران
۲۴	فرار در دقیقه ۹۰
۲۵	انسان مثل کمر بند ایمنی است
۲۶	سرباز وطن
۲۸	شلمچه سرزمین موانع پیچیده
۳۰	زهرا خانم، شما امضات را زدی
۳۱	انتظار ده ماهه در بازی دراز
۳۲	بخش‌هایی از قوانین مرتبط با خدمت وظیفه عمومی
۳۴	اخبار مربوط به حوزه خدمت وظیفه عمومی
۳۶	یک روز با سربازان سپاه ناحیه سنندج
۳۷	کسب و کار
۳۸	ابعاد معنوی نماز
۴۰	جدول

امام خامنه‌ای:

شعار «مامی توانیم» در صدها عرصه گوناگون ثابت شده، اما ریشه فرهنگ غلط مانمی توانیم هنوز وجود دارد. متأسفانه هنوز در زمینه‌های متعددی نگاه به بیگانگان است. در دیدار اعضای جهاد دانشگاهی خرداد ۱۳۹۳

صاحب‌امتیاز: معاونت فرهنگی و تبلیغات نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیر مسئول: حسین محبی

طراح جلد و صفحه‌آرا: حمیدرضا نجفی شاه‌کوهی

مدیر اجرایی: فرید تولیده

لیتوگرافی و چاپ: مرکز چاپ سپاه

رایانامه: f.sarbaz@chmail.ir

سردبیر: حسن شریعتی

تلفن سردبیری: ۰۲۱۳۵۲۳۳۸۴۷

مرکز تولید و توزیع: کوروش فتاحی و مهدی میرغیاثی

دورنگار: ۳۳۲۲۲۲۰۳

توزیع: ۰۲۱۳۵۲۳۳۸۷۸

۱۳

۹

۳۲

۲۶

۳۶

۳۴

تلفن تماس: ۳۵۲۳۳۸۴۷ - ۰۲۱ - پیامک نشریه: ۶۶۰۰۰۹۹۶۲

راهنمای نگارش:

- * مقالات، خاطرات، دلنوشته‌ها، مصاحبه‌ها به همراه تصاویر پیوستی به صورت تایپ شده در قالب نرم افزار ورد به رایانامه نشریه ارسال شود.
- * مقالات و مطالب ارسالی با نام و تصویر نویسنده در نشریه درج خواهد شد، لذا تصویر پرسنلی به همراه مطالب ارسال شود.
- * همراه مطلب نام و نشانی دقیق و شماره تماس نویسنده یا نویسندگان ذکر شود.
- * تصاویر ارسالی از کیفیت لازم برخوردار باشند.
- * دیدگاه‌های نویسندگان در مقالات و گفتگوها بیانگر نظریات نشریه فرهنگ سربازی نیست.
- با تشکر از: ■ دانشگاه علوم و فنون دریایی امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) - زیباکنار
- روابط عمومی و تبلیغات دانشگاه امیرالمؤمنین (ع) - اصفهان
- دژبان کل سپاه

نشانی مجله: تهران - ستاد فرماندهی کل سپاه، حوزه نمایندگی ولی فقیه در سپاه، بلوک ۲ - معاونت فرهنگی و تبلیغات، مدیریت انتشارات صندوق پستی: ۱۷۷۷۵/۳۸۷

شورای سردبیری:

حسن شریعتی، فرید تولیده، حمیدرضا نجفی شاهکوهی

همکاران این شماره:

ولی شمس ناتری، حجت‌الاسلام منصور اسداللهی، دانیال کوچک آقائی، کاوه باباعلی پور، رضا پیش یار، محمد و خشوری، سید سار یا پورسیدی، ناوبان دوم پاسدار شایان کوچکی رودبند، ناودار دوم وظیفه امیررضا مهدی پور، طلبه سرباز ابوالفضل آزادانی نژاد، طلبه سرباز رضا پیش یار، ناوسالار یکم پاسدار محمدیوسف عظیم دخت، ناودار دوم وظیفه سید احمد علوی، پاسدار جعفر منتظر، احمد محمدی فرد زیارانی.

تأیید محتوا با شماره: ۱۱۰/۱۶۹۳/ن - ۱۴۰۳/۰۹/۱۸

حضرت محمد(ص) خود و حضرت علی را پدران امت اسلام قلمداد نمود و فرمود: «أَنَا وَعَلِيٌّ أَبَا هَذِهِ الْأُمَّةِ (من و علی، پدران امت هستیم) (کمال الدین:ص ۲۶۱ ح ۷) زندگی و سیره حضرت علی(ع) به قدری آموزنده و جذاب است که هر مرد مسلمانی در جهان او را تحسین کرده و الگویی خود قرار می‌دهد. بنابراین انتخاب روز تولد اولین امام ما شیعیان به عنوان روز پدر بی دلیل نبوده است و در این روز شایسته است تمامی افراد از پدران خود برای تأمین معاش زندگی و نشان دادن راه و رسم زندگی تشکر و قدردانی کنند.

خداوند متعال در سوره مائده می‌فرماید: «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ (مائده:۵۵) سرپرست و ولی شما، تنها خداست و پیامبر او و کسانی که ایمان آورده‌اند؛ همان‌ها که نماز را بر پا می‌دارند، و در حال رکوع، زکات می‌دهند. مفسرین شیعه، دلالت آیه را بر ولایت بسیار روشن می‌دانند.» مرحوم طبرسی در تفسیر جوامع الجامع می‌گوید: «این آیه در شأن حضرت علی(ع) نازل شده است. هنگامی که سائلی وارد مسجد شد و از مردم تقاضای کمک کرد [ولی کسی چیزی به او نداد، در همین حال] امام علی(ع) که در حال رکوع بود با انگشت کوچک دست راست خود اشاره کرد. سائل نزدیک آمد و انگشتر را از دست آن حضرت بیرون آورد.» برخی از بزرگان اهل سنت نیز معتقدند این آیه درباره حضرت علی(ع) نازل شده است. سعدالدین تفتازانی گفته است: «به اتفاق مفسران این آیه در باره علی بن ابی طالب(ع) هنگامی نازل شده است که انگشترش را در حال رکوع به سائل داد.»

اعتراف معاویه به فضایل علی(ع)

یکی از دشمنان سرسخت ولایت اهل بیت(ع) معاویه است. فردی که علاوه بر مخالفت با نور ولایت، شجره خبیثه آل ابی سفیان را نیز احیا و زنده کرد. دشمنی معاویه با امام علی(ع)، زبان گویای تاریخ است. چنانکه امام علی(ع) در توصیف او می‌فرماید: «خداوند برای او پیشتازی در دین و پیشینه‌ای درست در اسلام قرار نداد.

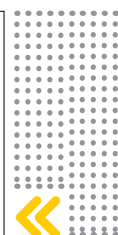

پدر امت

۱۳ رجب مصادف با سالروز تولد حضرت علی(ع) است که به یمن زادروز مولای متقیان، این روز مبارک را روز پدر نامیده‌اند. حضرت علی(ع) در دامان نبی مکرم اسلام پرورش یافت، بنابراین نمونه کاملی از انسانیت و اسوه و الگویی کامل برای مردان مسلمان است. تولد حضرت علی(ع) در شهر مکه معظمه و در داخل خانه خدا(کعبه) واقع گردید. قبل از حضرت علی و بعد از او فضیلت تولد در خانه کعبه، برای هیچ کسی پدید نیامد و خدای متعال تنها ایشان را به چنین امتیازی کرامت و بزرگی عنایت فرمود. زندگی پربرکت مولود کعبه سرشار از علم و تقوا، حماسه و جوانمردی، ایثار و احساس مسئولیت، مظلومیت و اقتدار بود و فضیلت‌های بی شمار او را در نمی‌توان توصیف کرد.

نام‌گذاری روز مرد و پدر با سالروز تولد حضرت علی(ع)

امام علی(ع) بهترین همسر برای دخت نبی و بهترین پدر برای فرزندانش بود. او فرزندی نیکو تربیت نمود، فرزندی که هر یک اسوه و الگویی والا برای مسلمین هستند. امام علی(ع) پدر مهربانی برای یتیمان بود و شبانه برای آنان طعام می‌برد.

ولی شمس ناتری

مسیر دلدادگی

آیت الله سعادت پرور (ره):

ای عزیزان من! در جوانی همه کس به تو علاقه دارند و در پیروی هیچ کس تو را نخواهد، پس در فکر آن باشید در آن وقتی که همه از شما رمیده میشوند شما از آنها رمیده باشید و شب و روز با ملکات جوانی خود انس داشته باشید. (یعنی از ارتباط با خدا و عبادت لذت ببرید)

آیت الله خوشوقت (ره):

کسی که اخلاق خوش در خانه دارد مانند کسی است که روزها را روزه دارد و شبها را عبادت کند. در یک کلام زبان باعث سوراخ کردن کیسه‌ی اعمال است، هر چه اعضا زحمت می‌کشند و جمع می‌شوند یک حرکت زبان، این کیسه را سوراخ می‌کند.

اگر از زن و فرزند غضبناک شدید باید از مهلکه خارج شوید و گرنه قطعاً زمین خواهید خورد.

شرط دیدن امام زمان تقواست و بس.

مقداری هم زبان را قرص داشتن است و باید ثابت کنی اختیار زبانت را داری.

نشریه صالحین، شماره چهارم، ص ۲۴

هر سئوالی که از معاویه می‌شد می‌نوشت تا از علی بن ابی‌طالب (ع) برای او بپرسند و چون خبر شهادت علی (ع) به او رسید، گفت: علم و فقاہت با مرگ علی بن ابی‌طالب (ع) از میان رفت. «ذهب الفقه و العلم بموت ابن- ابی طالب»

عاص، آن را تأیید کند نیرویی سست و ناتوان خواهد بود.»

عمرو عاص با وجود دشمنی با حضرت علی (ع) در برهه‌های از تاریخ به عظمت امام علی (ع) اشاراتی دارد.

وی قصیده‌ای دارد به نام «جلجلیه» که از شاهکارهای ادبی عرب است. قضیه از این قرار است که وقتی معاویه عمرو عاص را به فرمانداری مصر منصوب می‌کند، از او خراج مصر را طلب می‌کند و با شانه خالی کردن عمرو عاص از پرداخت مالیات، معاویه وی را تهدید می‌کند که اگر خراج مصر را ندهی تو را عزل می‌کنم. عمرو عاص که خدمات فراوانی به معاویه کرده و در بعضی از موارد حکومت او را از خطر سقوط رهانیده بود و اکنون می‌دید که معاویه خدماتش را فراموش کرده، قصیده جلجلیه را در فضایل و مناقب امیر مومنان علی (ع) که دشمن معاویه بود سرود و برای او فرستاد و با این کار به او فهماند که اگر به کار او کار داشته باشد، مطالب زیادی دارد که مطرح کردن آن به صلاح معاویه نیست.

تاریخ رنگ فراموشی نمی‌گیرد و حقایق الهی همیشه خود را در تاریخ نشان می‌دهند. اعتراف دوستان و دشمنان به عظمت امام جان‌ها، فاتح جنگ‌ها و امام جهان هستی بر همگان روشن است.

منبع:

۱. مجلسی، بحار الانوار، ج ۲۷، چاپ دوم، بیروت موسسه الوفاء ۱۴۰۳؛
۲. نهج البلاغه، الخطبه ۵۷؛
۳. ابن عبدالبر، الاستیعاب فی معرفه الأصبحاب المحقق: علی محمد البجاوی الناشر: دار الجیل، بیروت ۱۴۱۲؛
۴. نقفی کوفی، ابراهیم بن محمد، الغارات، ج ۲، تهران، نشر عطارد ۱۳۷۳؛
۵. امینی، عبدالحسین، الغدیر ناشر: کتابخانه بزرگ اسلامی - تهران - ایران ۱۳۶۲.

او آزاد شده فرزند است. او دسته‌ای از همین دسته‌هاست که با اسلام مخالفت می‌ورزیدند. او پدرش همیشه دشمن خداوند و پیامبر (ص) و مسلمانان بودند تا اینکه با کراهت به اسلام روی آوردند. با وجود دشمنی معاویه با امام علی (ع) اما در برهه‌هایی از تاریخ معاویه به عظمت امام علی (ع) اعتراف کرده است که در این بخش به تعدادی از آنها اشاره می‌شود.

۱- قیس می‌گوید: مردی از معاویه سئوالی

پرسید. معاویه گفت: از علی (ع) بپرس. مرد

گفت: حرف تو محبوب‌تر از حرف علی (ع) است.

معاویه گفت: چه بدحرفی زدی و چه افکار پستی

داری! آیا کراهت داری از مردی که پیامبر (ص) او

را علم آموخته و در فضیلت او فرموده (نسبت

تو به من مانند نسبت هارون است به موسی،

جز اینکه بعد از من پیامبری نیست) و عمر

بن خطاب سئوالاتش را از او می‌پرسید و پاسخ

می‌گرفت و من شاهد بوم زمانی که کار بر

عمر مشکل می‌شد، می‌گفت علی اینجاست.

۲- هر سئوالی که از معاویه می‌شد

می‌نوشت تا از علی بن ابی‌طالب (ع) برای او

بپرسند و چون خبر شهادت علی (ع) به او

رسید، گفت: علم و فقاہت با مرگ علی بن

ابی‌طالب (ع) از میان رفت. «ذهب الفقه و

العلم بموت ابن- ابی طالب»

۳: محمد بن ابی‌بکر نامه‌ای به معاویه

می‌نویسد و معاویه این‌گونه پاسخ می‌دهد:

«از معاویه بن ابی‌سفیان به محمد بن

ابی‌بکر... انا بعد، نامه‌ات به من رسید که در

آن یادآور شدی خداوند به عظمت و سلطنت و

قدرتش رسول خدا (ص) را برگزید. من و پدرت

با هم در زمان حیات پیامبرمان محمد (ص)

حق علی بن ابی‌طالب (ع) را بر خود لازم

می‌دیدیم و فضل و برتری او را بر خودمان لازم

می‌دانستیم»

اشعار عمرو عاص در عظمت امام علی (ع)

یکی دیگر از افراد هم‌عصر امام علی (ع)،

عمرو عاص است که همکاری او با معاویه

زیاندار تاریخ است، امام علی (ع) در باره عمرو

عاص زمانی که به بیعت با معاویه اقدام کرد،

فرمود: «به خدا سوگند نیرویی که عمرو بن

بهترین بانو بودند. زندگی و سیره حضرت زهرا(س) به قدری آموزنده و جذاب است که هر زن آزاده‌ای در جهان او را همچون قدیسه‌ای تحسین کرده و الگوی خود قرار می‌دهد. بعد از فوت حضرت خدیجه(س)، حضرت فاطمه(س) در جنگ‌ها مونس پیامبر بود و در غم‌هایی که در سختی‌ها، گرفتاری‌ها و مشکلات بر تن پیامبر(ص) می‌نشست، همدم و یاور پیامبر می‌شدند. حضرت فاطمه(س) همیشه یار و همدم پدر خود بود و در تمام مصائب و مشکلات مرهم دردهای ایشان می‌شدند. پیامبر گرامی اسلام(ص) به حضرت فاطمه(س) لقب ام ابیها به معنای یعنی مادر پدر را به او داده است، یعنی او که برای پدرش همچون مادر بوده است.

جایگاه حضرت زهرا(س) نزد پیامبر(ص)

حضرت زهرا(س) را نزد پیامبر احترامی عظیم بود، بسی فراتر از احترام پدری به دخترش، و این بگونه‌ای بود که حیرت دیگران را بر می‌انگیخت. پیامبر(ص) با آن همه شأن و عظمت دست دخترش را می‌بوسید.

از اعیشه نقل کرده اند که: «فاطمه(س) هر گاه بر رسول خدا(ص) وارد می‌شد، پیامبر برای او از جای خود بر می‌خاست و سر فاطمه را می‌بوسید و او را در جای خود می‌نشاند و هرگاه پیامبر نزد فاطمه می‌رفت تا فاطمه را ملاقات کند، با یکدیگر روبوسی می‌کردند و با هم می‌نشستند.» (بحار، ج ۴۳، ص ۴۰. مناقب شهر آشوب، ج ۳، ص ۱۱۳)

پیامبر اکرم(ص) در شأن توصف حضرت فاطمه(س) و در انتساب او بخود، کلمات والا و عجیب بکار می‌برد. لقب سیده نساء العالمین(بزرگ بانوی زنان جهان) که پیامبر اکرم(ص) آن حضرت را چنین خوانده است. (امالی شیخ صدوق، ص ۲۴۵، حدیث ۱۲) پیامبر اکرم(ص) گاهی نیز حضرت فاطمه(س) را پاره تن من، یک شاخه گل(ریحانه) و گاه، عزیزترین مردم در نزد خود مورد خطاب قرار می‌داد.

ام ابیها

اکرم(ص) می‌دانند، حضرت فاطمه(س) نمونه‌ای بارز از بهترین مادر و از باب زن و همسری،

حجت الاسلام منصور اسدالهی

بیستم ماه جمادی الثانی مصادف با سالروز تولد حضرت فاطمه زهرا(س) است که به یمن زادروز بانوی نمونه اسلام، این روز مبارک را روز مادر نامیده اند. حضرت فاطمه(س) اسوه و الگویی کامل در فضیلت و کمال است. ایشان تنها مسلمانی هستند که پدر بزرگوارشان پیامبر خدا، همسرشان یکی از امامان معصوم و خود نیز از معصومین بودند. بانویی که در دامان حضرت خدیجه(س) اولین بانوی مسلمان و همسر پیامبر اکرم(ص) و در کانون نخستین خانواده اسلامی با نغمه‌های آسمانی و تسبیح قدسیان متولد شد. خداوند به حضرت زهرا(س) لقب کوثر را عطا کرد، ایشان سرچشمه تمام خوبی‌های جهان است. درباره سال تولد حضرت زهرا(س) اختلاف نظر وجود دارد و آن را بین ۵ سال پیش از آغاز بعثت یا ۲ سال و برخی ۵ سال پس از بعثت پیامبر

کتاب صوتی ناتا، که به عنوان بیست و نهمین کتاب صوتی معاونت فرهنگی و تبلیغات نمایندگی ولی

فقیه در سپاه، تولید و در اختیار مخاطبین قرار گرفته است، گوشه‌ای شخصیت و مقام این بانوی بزرگوار را روایت می‌نماید.

به امام حسن(ع) و هم به امام حسین(ع) می‌رسد، به او لقب هاشمی بین هاشمیین، عَلَوِيُّ بَيْنِ عَلَوِيَّيْنِ و فاطمی بین فاطمیین داده‌اند.

او ملقب به «باقرالعلم»، «شاکر»، «هادی» و «آمین» بود؛ اما مشهورترین لقبش «باقر» (شکافنده) است. یعقوبی می‌نویسد: «بدان سبب باقر نامیده شد که علم را شکافت.

ولادت و شهادت

امام باقر(ع) در اول رجب سال ۵۷ قمری در مدینه به دنیا آمد. برخی ولادتش را ۳ صفر همان سال نقل کرده‌اند. او در واقعه کربلا در حالی که خردسال بود، حضور داشت. شهادت امام باقر(ع) را در ۵۷ سالگی] و در ۷ ذی‌الحجه سال ۱۱۴ هجری قمری دانسته‌اند؛ البته برخی به جای ذی‌الحجه از ربیع الاول یا ربیع الثانی نام برده‌اند. همچنین نقل‌های دیگری مبنی بر شهادتش در سال‌های ۱۱۵ق، ۱۱۶ق و ۱۱۸ق وجود دارد.

شهادت امام باقر(ع) در دوران خلافت هشام بن عبد الملک رخ داده است. چرا که هشام از سال ۱۰۵ تا سال ۱۲۵ قمری خلیفه بود و آخرین سالی که مورخان در شهادت امام باقر(ع) نقل کرده‌اند ۱۱۸ق است، در اینکه چه فرد یا افرادی در قتل وی دست داشته‌اند، نقل‌های مختلفی وجود دارد. بعضی از منابع، شخص هشام بن عبد الملک را عامل شهادت او دانسته‌اند] و برخی ابراهیم بن ولید را عامل مسمومیت وی معرفی کرده‌اند.

دوره امامت

امام باقر(ع) در سال ۹۵ قمری پس از شهادت پدرش به امامت رسید، و تا زمان شهادت(سال ۱۱۴ق) به مدت ۱۸ سال امامت را بر عهده داشت، احادیث برجای مانده از پیامبر(ص) که در آنها به امامت وی پس از امام زین العابدین(ع)، اشاره شده، از دلایل امامت او به شمار می‌آید. امام سجاد(ع) نیز به وی زیاد اهمیت می‌داد و در پاسخ سؤالی در این باره فرمود: «این بدان سبب است که امامت در فرزندان او باقی خواهد ماند تا روزی که قائم ما قیام کند و دنیا را پر از عدل و قسط نماید. پس او هم امام است و هم پدر امامان».

پنجمین ستاره

دانیال کوچک آقائی

محمد بن علی بن حسین بن علی بن ابی‌طالب مشهور به امام محمد باقر(ع) -۱۱۴ق، پنجمین امام شیعیان بعد از پدرش امام سجاد(ع) است. مشهورترین لقب او «باقر» به معنای شکافنده است که برپایه حدیث لوح، این لقب را پیامبر اسلام(ص) پیش از ولادتش به او داد. امام باقر(ع) حدود ۱۹ سال امامت شیعیان(از سال ۹۵ق تا ۱۱۴ق) را بر عهده داشت که این دوره با پنج تن از خلفای بنی‌امیه همزمان بود؛ ولید بن عبد الملک، سلیمان بن عبد الملک، عمر بن عبد العزیز، یزید بن عبد الملک و هشام بن عبد الملک. امام در ۵۷ سالگی در ۷ ذی‌الحجه سال ۱۱۴ق به شهادت رسید. برخی هشام بن عبد الملک و بعضی ابراهیم بن ولید را عامل شهادت او دانسته‌اند. طبق منابع تاریخی، امام باقر(ع) هنگام واقعه

کربلا خردسال بود و در این واقعه حضور داشت. باقرالعلوم(ع) در علم، زهد، عظمت و فضیلت سرآمد بنی‌هاشم بود و احادیث فراوانی در زمینه‌های مختلفی همچون فقه، توحید، سنت نبوی، قرآن و اخلاق از او نقل شده است تا جایی که محمد بن مسلم ۳۰ هزار حدیث و جابر بن یزید جعفی ۷۰ هزار حدیث از امام باقر(ع) نقل کرده‌اند. او جنبشی علمی پدید آورد که در دوره امامت فرزندش امام صادق(ع) به اوج خود رسید. شمار اصحاب و شاگردان او را ۴۶۲ تن دانسته‌اند. در دوره امامت او، تدوین دیدگاه‌های شیعه در رشته‌های گوناگون مانند اخلاق، فقه، کلام و تفسیر آغاز شد. کتاب‌های متعددی درباره امام باقر(ع) منتشر شده که مسند الامام الباقر(ع) اثر عزیزالله عطاردی از جمله آنهاست.

زندگی‌نامه

امام باقر(ع) فرزند امام سجاد(ع) و فاطمه دختر امام حسن(ع) است. چون نسب او هم

و قَوْمَهُ فِي اعْتِدَالِ قُوَى النَّفْسِ (کشف الغمه، ص ۱۳۸)

(عدل، پایداری آن و قوامش در اعتدال قوای نفسانی است.)

این سخن نشان‌دهنده اهمیت عدالت به عنوان ستون اصلی هرفرد در جامعه است.

قرآن نیز در آیه ۸ سوره مائده تأکید می‌کند: اَعْدِلُوا هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوَى

عدالت کنید که به تقوا نزدیک‌تر است.

مدیریت عادلانه: در سیاست و مدیریت، عدالت می‌تواند از فساد و تبعیض و حق خوری افراد مظلوم در جامعه جلوگیری کند.

تقویت روابط خانوادگی: اخلاق نیکو در خانواده می‌تواند پیوندهای عاطفی را عمیق‌تر و اختلافات را کم‌رنگ‌تر کند.

قرآن در سیره امام جواد (ع)

در طول تاریخ، امامان معصوم (علیهم‌السلام) به عنوان راهبران معنوی و اخلاقی شناخته شده‌اند که آموزه‌هایشان در ارتباط مستقیم با قرآن کریم است. امام جواد (علیه‌السلام)، با وجود عمر کوتاه خود، توصیه‌هایی را به پیروانشان ارائه دادند که همچنان به عنوان چراغ راه برای زندگی فردی و اجتماعی مطرح است.

برجستگی‌های زندگی امام جواد (ع)

مقام معظم رهبری می‌فرمایند: امام جواد (ع) از قدرت‌های زمانه هراسی نداشت و برای تحقق حاکمیت الهی مبارزه می‌کرد. یکی از جنبه‌های برجسته زندگی امام، توجه ایشان به ترویج بحث‌های آزاد و اجتماعی بوده است که به‌ویژه در زمانه خود تحولی مهم محسوب می‌شد. این موضوع نشان‌دهنده اهمیت تبادل فکری و اندیشیدن به حقیقت اسلام است که امام جواد (ع) آن را به‌عنوان یک اصل بنیادین گسترش دادند.

۱- تقوا: مبنای همه فضایل اخلاقی

امام جواد (علیه‌السلام) در بسیاری از سخنان خود به تقوا به عنوان پایه‌های اصلی شخصیت

مؤمن اشاره کرده‌اند. در یکی از کلمات نورانی ایشان آمده است: **مَنْ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ فَقَدْ هَدَيْتَ اِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (تحف العقول)** هر کس به خدا تمسک جوید، پس هدایت می‌کند او را به سوی راه راست. این سخن با آیه ۲ و ۳ سوره طلاق همخوانی دارد: **وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ.**

(و هر کس تقوای الهی پیشه کند، خداوند راه خروجی برای او قرار می‌دهد و از جایی که گمان ندارد، روزی‌اش را می‌رساند)

کاربرد در زندگی امروز

تصمیم‌گیری آگاهانه: تقوا به معنای آگاهی از حضور خداوند در همه لحظات زندگی است. در دنیای پرچالش امروز، این آموزه می‌تواند معیار اخلاقی قوی برای تصمیم‌گیری‌های مهم باشد. پایداری در بحران‌ها: وعده قرآن به اینکه تقوا راهگشای مشکلات است، انسان را در مواجهه با سختی‌ها مقاوم‌تر می‌کند.

۲- عدالت: اساس روابط اجتماعی سالم

امام جواد علیه‌السلام می‌فرماید: **العدلُ،**

۳- کلید سعادت: دانش اندوزی

امام جواد علیه‌السلام می‌فرماید: **علیکم بطلب العلم فان طلبه فريضة و البحث ....** (بحار الانوار، ج ۷، ص ۸۰)

(بر شما باد کسب دانش، چرا که برای همه لازم است و سخن از علم و بررسی آن امری دوست‌داشتنی است. برادران دینی را پیوند می‌دهد و نشانه جوانمردی، دوست و همراه و مونس غربت و تنهایی است.)

آیه ۱۱ سوره مجادله: **يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ كَرَجَاتٍ** (دانش را عامل ارتقای جایگاه انسان معرفی می‌کند.)

جمع‌بندی

توصیه‌های قرآنی امام جواد (ع) راهنمایی برای زندگی فردی و اجتماعی انسان‌هاست. این آموزه‌ها که بر مبنای قرآن کریم و حکمت عمیق الهی استوار است، در هر زمان و مکانی قابلیت اجرا را دارند. با توجه به چالش‌های اخلاقی و اجتماعی عصر حاضر، عمل به این توصیه‌ها می‌تواند راهگشای بسیاری از مشکلات باشد.

منابع:

۱- قرآن کریم

۲- شیخ کلینی، الکافی، جلد ۱، دارالکتب الاسلامیه

۳- علامه مجلسی، بحار الانوار، جلد ۵۰

لیلة الرغائب شبی است که در آن مسلمانان با امید و آرزو به درگاه خداوند روی می‌آورند. این شب فرصتی است برای تجدید پیمان با خداوند، طلب مغفرت و رحمت الهی و درخواست برآورده شدن حاجات. با انجام اعمال مخصوص این شب و توسل به اهل بیت(ع)، می‌توان از برکات و فضایل این شب بهره‌مند شد.

شده است و فرشتگان بر زمین نازل می‌شوند تا رحمت بیکران الهی را به انسان‌ها هدیه کنند.

◆ **افزایش روزی و برکت:** این شب، شبی برای افزایش روزی و برکت در زندگی بندگان است.

اعمال مخصوص لیلة الرغائب

برای بهره‌مندی از فضایل این شب، اعمال خاصی توصیه شده است که از جمله آن‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

◆ **روزه گرفتن:** روزه گرفتن در روز پنج‌شنبه و شب جمعه ماه رجب مستحب است.

◆ **غسل کردن:** غسل کردن قبل از انجام اعمال این شب مستحب است.

◆ **خواندن نماز مخصوص:** خواندن نماز دو رکعتی مخصوص لیلة الرغائب که در روایات ذکر شده است.

◆ **تلاوت قرآن:** تلاوت قرآن و دعا و نیایش در این شب بسیار سفارش شده است.

◆ **صدقه دادن:** دادن صدقه در این شب نیز از اعمال مستحب است.

اهمیت لیلة الرغائب در میان مسلمانان

لیلة الرغائب در میان مسلمانان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و بسیاری از مسلمانان در این شب به انجام اعمال مستحب و دعا و نیایش می‌پردازند. این شب فرصتی است برای تقرب به خداوند، طلب آمرزش گناهان و درخواست برآورده شدن حاجات.

لیلة الرغائب شبی برای آرزوها

لیلة الرغائب، نخستین شب جمعه ماه رجب، شبی است که در فرهنگ اسلامی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. این شب به عنوان شبی برای آرزوها و بخشش‌ها شناخته می‌شود و در روایات اسلامی به فضایل و اعمال خاصی برای آن اشاره شده است. در این نوشتار، به بررسی اجمالی روایات مرتبط با لیلة الرغائب و اهمیت این شب در میان مسلمانان خواهیم پرداخت.

کاوه باباعلی پور

فضیلت لیلة الرغائب در روایات

در روایات اسلامی، فضایل بسیاری برای لیلة الرغائب ذکر شده است. از جمله این فضایل می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

◆ **قبول دعا:** دعا‌های بندگان در این شب مورد استجابت خاص خداوند قرار می‌گیرد.

◆ **آمرزش گناهان:** با انجام اعمال خاص این شب، بسیاری از گناهان بندگان آمرزیده می‌شود.

◆ **نزول رحمت الهی:** در این شب، درهای رحمت و مغفرت الهی به سوی بندگان گشوده

معنای لیلة الرغائب

واژه «رغائب» جمع «رغیبه» به معنای چیزی است که مورد رغبت و میل است و همچنین به معنای عطا و بخشش فراوان می‌باشد. بنابراین، لیلة الرغائب به معنای شبی است که در آن عطا و بخشش خداوند فراوان است و بندگان مخلص خداوند با رو آوردن به بارگاه قدس ربوبی و خاکساری در برابر عظمت حق، شایسته دریافت انعام و عطا و بخشش بیکرانه حق می‌گردند.

عفت و پاکدامنی در کلام و رفتار حضرت زینب(س)

عفت کلام به معنای پاکی زبان و بیان حقیقت بدون توهین یا تحقیر دیگران است. حضرت زینب در خطبه‌های خود، حتی در برابر دشمنان اسلام مانند یزید و عبیدالله بن زیاد، هرگز از مرز ادب و عفت خارج نشدند. سخنان ایشان سرشار از حکمت، حق‌طلبی و بلاغت بود و توانست چهره واقعی بنی‌امیه را آشکار سازد.

ایشان در مجلس یزید فرمودند: فَكِدْتُ كَيْدَكَ وَأَسَخَّ سَعْيِكَ، وَنَاصِبٌ جَهْدِكَ، فَوَاللَّهِ لَا تَمُخُو ذِكْرَنَا

هر چه می‌توانی تلاش کن، ولی هرگز نمی‌توانی یاد ما را محو کنی. این سخنان نشان از عفت و قدرت بیان ایشان در اوج مصیبت‌ها دارد.

یکی از زیباترین جملات رهبر معظم انقلاب درباره حضرت زینب(سلام الله علیها):
«حضرت زینب کبری(س) یک قهرمان

عفت و پاکدامنی در کلام و سیره حضرت زینب (سلام الله علیها)

حضرت زینب(سلام الله علیها)، دختر امیرالمؤمنین علی(علیه السلام) و حضرت فاطمه زهرا(سلام الله علیها)، نمونه‌ای بی نظیر از عفت، شجاعت و اخلاق اسلامی است. ایشان در حوادث کربلا و پس از آن، الگویی برای ایستادگی در برابر ظلم و حفظ کرامت انسانی بودند. در این مقاله، به بررسی ابعاد مختلف شخصیت حضرت زینب از منظر عفت و پاکدامنی در کلام، نقش ایشان در انتقال پیام عاشورا، مصائب ایشان از کربلا تا شام و پیام‌های اخلاقی و تربیتی این مصائب پرداخته خواهد شد. حضرت زینب (سلام الله علیها) یکی از چهره‌های برجسته تاریخ اسلام است که زندگی، سیره و شخصیت ایشان سرشار از پیام‌های تربیتی و اخلاقی برای همه نسل‌ها است. ایشان در دشوارترین شرایط تاریخی، با عفت کلام و پاکدامنی، پیام قیام عاشورا را به جهانیان رساندند. از خطبه‌های آتشین ایشان در کوفه و شام تا مدیریت کاروان اسرای اهل‌بیت، هر بخش از زندگی ایشان درس‌هایی از شجاعت، حکمت، ایمان و اخلاق را به همراه دارد.

رضا پیش یار

مسیر دلدادگی

آیت الله فاطمی نیا(ره):

از ابتدای صبح که بیدار می‌شود، دنبال این است که ببیند فلان مسئول چه گفت؟ فلان کس چه کرد؟ فلان روزنامه و سایت چه نوشت؟! رها کنید! اوقات خود را هدر ندهید! هر قدر که خود را مشغول این امور بی‌فایده کنید، در عبادات حضور قلب نخواهید داشت!

جوانان عزیز، روزانه زمانی را به کسب معارف دینی اختصاص دهید، با نهج البلاغه مولایمان امیرالمومنین(ع) انس بگیرید؛ ادعیه صحیفه سجادیه را با تامل مطالعه بفرمایید! اینها مملوء از معارف عمیق است. حیف است که یک شیعه با معارف اهل بیت(علیهم‌السلام) مانوس نباشد؛ خسران محض است.

علامه حسن زاده آملی ره:

عزیزان وقت نیست دیر است!! به انتظار ننشینید، انسان با ۴۰، ۵۰ سال عمر می‌خواهد خودش را برای ابد بسازد، کم کم مزاج جواب میکند، البته با مزاج مخالفت نکنید. ثلث آخر شب بسیار خوب است. غذا هضم شده، هوا لطیف گشته، خلوت با شب داشته باشید که انس با عالم غیب و ملکوت ببار می‌آید.

عفت کلام به معنای پاکی زبان و بیان حقیقت بدون توهین یا تحقیر دیگران است. حضرت زینب در خطبه‌های خود، حتی در برابر دشمنان اسلام مانند یزید و عبیدالله بن زیاد، هرگز از مرز ادب و عفت خارج نشدند. سخنان ایشان سرشار از حکمت، حق‌طلبی و بلاغت بود و توانست چهره واقعی بنی‌امیه را آشکار سازد.

مبارزه با ظلم و ایستادگی در برابر طاغوت؛ سخنان حضرت زینب(س) در مجلس یزید، نشان‌دهنده شجاعت ایشان در برابر ظلم بود. این سخنان یادآور این حقیقت است که در برابر ستم، نباید سکوت کرد، حتی اگر شرایط بسیار سخت باشد.

آگاهی‌بخشی و روشننگری جامعه: خطبه‌های آن حضرت در کوفه و شام، نمونه‌ای از تلاش برای آگاهی‌بخشی به مردم و افشای ماهیت ظالمان است. این رفتار، الگویی برای همه کسانی است که می‌خواهند جامعه‌ای آگاه و بیدار بسازند.

جمع‌بندی

حضرت زینب (سلام‌الله‌علیها) با عفت کلام، شجاعت و صبر، یکی از درخشان‌ترین الگوهای اخلاقی در تاریخ اسلام هستند. ایشان در حوادث کربلا و پس از آن، با حفظ کرامت انسانی و اخلاق اسلامی، پیام‌های عمیقی از استقامت، عدالت‌خواهی و مبارزه با ظلم به جا گذاشتند.

پیام‌های اخلاقی حاصل از سیره ایشان، همچنان الهام‌بخش تمام انسان‌ها است و تأکید بر ارزش‌هایی چون صبر، عفت، شجاعت و مسئولیت‌پذیری دارد.

فهرست منابع

- ۱- قرآن کریم
- ۲- نهج‌البلاغه، ترجمه و تفسیر محمد دشتی
- ۳- زندگانی حضرت زینب کبری، سید جعفر شهیدی
- ۴- قیام عاشورا و پیام‌های آن، علامه محمدتقی جعفری
- ۵- زنان عاشورایی، عباس عزیزی

واقعی تاریخ است، زنی که با صبر زینب گونه اش، پیام عاشورا را تا ابد زنده نگه داشت و به دنیا نشان داد که ایمان، شجاعت و آگاهی، چگونه می‌تواند ظالمان را به زانو در آورد.»

مصائب حضرت زینب از کربلا تا شام

حضرت زینب، نه تنها شاهد شهادت برادران، فرزندان و یاران امام حسین(علیه‌السلام) بود، بلکه مسئولیت حفاظت از بازماندگان و کودکان کاروان اهل بیت را نیز بر عهده گرفت. مصائب ایشان از کربلا آغاز شد و در مسیر کوفه و شام به اوج خود رسید. در این مسیر، حضرت زینب با خطبه‌های خود در برابر مردم کوفه و در مجلس یزید، پیام قیام امام حسین(ع) را بیان کردند و حقایق را به گوش جهانیان رساندند.

پیام‌های اخلاقی از سیره و مصائب حضرت زینب(س)

عفت و شجاعت در بیان حقایق: سیره حضرت زینب به ما می‌آموزد که در هر شرایطی، باید از عفت کلام و اخلاق اسلامی پیروی کرد. ایشان حتی در مواجهه با دشمن، حقیقت را با شجاعت و در عین حال با وقار بیان کردند. این رفتار، الگویی برای همه کسانی است که در مسیر حق‌طلبی گام برمی‌دارند.

صبر و استقامت در برابر مشکلات: حضرت زینب(س)، نمونه واسوه بارز صبر و استقامت هستند. ایشان در برابر شهادت عزیزانشان و سختی‌های اسارت، هرگز شکایت نکردند و با تکیه بر ایمان، مسئولیت پیام‌رسانی قیام عاشورا را به نحو احسن انجام دادند. این ویژگی نشان می‌دهد که صبر، ابزار مهمی برای مقابله با سختی‌ها است.

رهبری در شرایط بحرانی: حضرت زینب(س) با مدیریت کاروان اسرا، نمونه‌ای از رهبری در بحران بودند. رفتار ایشان نشان داد که زن مسلمان می‌تواند در سخت‌ترین شرایط، مسئولیت‌های بزرگ اجتماعی و اخلاقی را بر عهده گیرد.

به کلیساها می‌روند و در مراسم دعا و نیایش شرکت می‌کنند. همچنین، خانواده‌ها به یکدیگر هدیه می‌دهند و با هم به صرف غذاهای خاص این روز می‌پردازند. در برخی از کشورها، جشن‌های خیابانی و برنامه‌های فرهنگی نیز به مناسبت این روز برگزار می‌شود. این جشن‌ها فرصتی مناسب برای تقویت پیوندهای اجتماعی و گسترش محبت و دوستی میان مردم به شمار می‌روند.

تأثیر میلاد حضرت مسیح (ع) بر فرهنگ و هنر

میلاد حضرت مسیح (ع) علاوه بر جنبه‌های مذهبی، تأثیرات عمیقی بر فرهنگ و هنر جوامع داشته است. بسیاری از هنرمندان، نویسندگان و موسیقیدانان در طول تاریخ به خلق آثار هنری و ادبی با موضوع تولد عیسی (ع) پرداخته‌اند. از نقاشی‌های معروف تا موسیقی‌های مذهبی، همه‌وهمه به‌نوعی به این رویداد مهم اشاره دارند و آن را جشن می‌گیرند.

نتیجه‌گیری

سالروز میلاد حضرت مسیح (ع) در ۵ دی ماه، نه تنها یک روز مذهبی بلکه نمادی از عشق، محبت و همدلی در جامعه بشری است. این روز فرصتی است برای یادآوری ارزش‌های انسانی و اخلاقی که عیسی (ع) به ما آموخت و همچنین برای تجدید پیمان با اصولی که می‌تواند دنیای بهتری برای همه ما بسازد. با گرامی‌داشت این روز، ما می‌توانیم به ترویج پیام‌های صلح و محبت در جامعه خود پردازیم و به جهانی بهتر امیدوار باشیم.

فهرست منابع:

۱. کتاب مقدس (انجیل): متن مقدس مسیحی که شامل چهار انجیل (متی، مرقس، لوقا و یوحنا) است و جزئیات مربوط به زندگی، تولد و آموزه‌های عیسی مسیح (ع) را به تصویر می‌کشد.
۲. کتاب "عیسی مسیح: زندگی و آموزه‌ها" نوشته ایوان ویلیامز: این کتاب به بررسی زندگی و آموزه‌های عیسی مسیح (ع) می‌پردازد و می‌تواند منبع خوبی برای درک عمیق‌تر از شخصیت و پیام‌های او باشد.
۳. کتاب "تاریخ مسیحیت" نوشته دیوید بوش: این کتاب به بررسی تاریخ مسیحیت و تأثیرات آن بر جوامع مختلف می‌پردازد و می‌تواند زمینه‌ای برای درک بهتر جشن‌های مرتبط با میلاد عیسی (ع) فراهم کند.

پنجم دی ماه سالروز میلاد حضرت مسیح (ع)

محمد و خشوری

حضرت عیسی (ع) در طول زندگی خود پیام‌های بسیاری را به بشریت منتقل کرده است. او بر اهمیت عشق، محبت، بخشش و همدلی تأکید کرده و همواره به دنبال گسترش صلح و آرامش در میان انسان‌ها بوده است. این پیام‌ها نه تنها در زمان خود بلکه در طول تاریخ، الهام‌بخش میلیون‌ها نفر بوده و هنوز هم در زندگی روزمره مردم تأثیرگذار است. از جمله مهم‌ترین آموزه‌های عیسی (ع) می‌توان به محبت به دیگران، بخشش گناهان و اهمیت ایمان به خدا اشاره کرد. او به مردم آموخت که باید در زندگی خود به دنبال حقیقت و عدالت باشند و به دیگران کمک کنند. این آموزه‌ها، امروزه نیز در جوامع مختلف به‌عنوان اصول اخلاقی پذیرفته شده‌اند.

آداب و رسوم میلاد حضرت مسیح (ع)

در روز ۵ دی ماه، که به عنوان سالروز میلاد حضرت مسیح (ع) شناخته می‌شود، جشن‌ها و مراسم‌های مختلفی در سراسر جهان برگزار می‌شود. در کشورهای مسیحی، این روز معمولاً با تزئین خانه‌ها، برپایی درخت کریسمس و برگزاری مراسم مذهبی همراه است. مردم

حضرت عیسی مسیح (ع) در حدود ۲۰۲۵ سال پیش در بیت المقدس به دنیا آمد. بر اساس روایت‌های مذهبی، مادر او، مریم (ع)، در شرایطی معجزه‌آسا باردار شد و تولد او به عنوان یک معجزه الهی شناخته می‌شود. تولد عیسی (ع) به عنوان پیام‌آور محبت، صلح و نجات برای بشریت معرفی شده است. او نه تنها یک شخصیت مذهبی، بلکه الگویی برای زندگی انسانی و اخلاقی به شمار می‌رود. در ادیان مختلف، به‌ویژه در دین مسیحیت، میلاد حضرت مسیح (ع) به‌عنوان یک جشن بزرگ شناخته می‌شود. این روز که به "کریسمس" معروف است، با آداب و رسوم خاصی همراه است و بسیاری از مردم در سراسر جهان به جشن و سرور می‌پردازند. در این روز، خانواده‌ها دور هم جمع می‌شوند، هدایا مبادله می‌کنند و به یادآوری پیام‌های عیسی (ع) می‌پردازند.

پیام‌های اخلاقی عیسی مسیح (ع)

ناوبان دوم وظیفه سید ساریا پورسیدی

جشن سال نو میلادی ریشه در جشن‌های سال نو باستانی دارد. در بسیاری از فرهنگ‌های باستانی، مردم در پایان سال با جشن و شادی از سال قدیمی خداحافظی می‌کردند و برای سال جدید آرزوی خیروبرکت می‌کردند. جشن سال نو میلادی به شکل امروزی آن در قرن چهارم میلادی در امپراتوری روم آغاز شد. در آن زمان، مردم امپراتوری روم در شب پایان سال، جشنی به نام انقلاب زمستانی برگزار می‌کردند. این جشن با آتش‌بازی و شادی همراه بود. در قرن هفتم میلادی، کلیسای کاتولیک رسم جشن سال نو را به تصویب رساند و این جشن را به جشن میلاد مسیح پیوند داد. از آن زمان به بعد، جشن سال نو میلادی به یکی از مهم‌ترین جشن‌های مسیحیان تبدیل شد. نکته‌ی قابل‌توجه آن است که بعد از تصویب جشن سال نو توسط کلیسای کاتولیک در بسیاری از کشورها جشن کریسمس و سال نو در یک روز برگزار می‌شود؛ اما ماهیت این دو جشن با یکدیگر متفاوت هستند. کریسمس زادروز عیسی مسیح است و جشنی مذهبی برای مسیحیان محسوب می‌شود، اما جشن سال نو میلادی جشنی همگانی برای تمامی مردم جهان است که از تقویم میلادی استفاده می‌کنند. با این حال به دلیل قرابت زمانی این جشن بسیاری از مسیحیان اقصی نقاط دنیا این جشن را هم‌زمان با کریسمس برگزار می‌کنند.

آداب و رسوم جشن سال نو میلادی

جشن سال نو میلادی در کشورهای مختلف جهان آداب و رسوم متفاوتی دارد؛ البته می‌توان در تمامی آن‌ها اشتراکاتی یافت؛ برای مثال درخت کریسمس یکی از نمادهای اصلی جشن سال نو میلادی است. این درخت معمولاً با چراغ‌های رنگی، توپ‌های کریسمس و کاغذهای رنگی تزئین می‌شود. درخت کریسمس نشانه تولد مسیح و نور ایمان است. هدیه دادن یکی از مهم‌ترین بخش‌های جشن سال نو میلادی است و در تمامی کشورها به

کریسمس

جشن سال نو میلادی، جشنی است که هر ساله در شب آخرین روز از سال، یعنی ۳۱ دسامبر، برپا می‌شود و به آغاز سال جدید میلادی (اول ژانویه) اشاره دارد. این جشن در اکثر نقاط جهان جایگاهی ویژه دارد و یکی از بزرگ‌ترین و معروف‌ترین جشن‌های سالانه در جهان است. این جشن با تزئین درخت کریسمس، هدیه دادن، غذاها و نوشیدنی‌ها، دورهمی و شادی همراه است. در بسیاری از کشورها، مردم در شب سال نو میلادی در کنار خانواده و دوستان خود جمع می‌شوند و باهم لحظات خوشی را سپری می‌کنند. شب سال نو، یا همان «New Year's Eve»، شبی پر از جشن و شادی است. مردم با دوستان و خانواده خود گرد هم می‌آیند و باهم به استقبال سال جدید می‌روند. در بسیاری از شهرها، مراسم آتش‌بازی برگزار می‌شود که آسمان شب را به رنگ‌های روشن و شادی می‌پوشاند. روز سال نو، یا «New Year's Day»، روزی است برای استراحت و بازنگری در خود و اعمال خود. طبق رسمی کهن مردم در این روز به تجدید آرزوها و اهداف خود در سال آینده می‌پردازند. این روز یک فرصت است تا به خود بیندیشیم و سعی کنیم برای خود برنامه‌ریزی کنیم. روز سال نو به همگان این توصیه را دارد که برای رشد و شکوفایی خود بکوشند و سعی کنند تبدیل به انسانی بهتر شوند.

الهی برقرار بوده است. در قرآن به کرات از حضرت عیسی(ع) یاد شده و داستان زندگی این پیامبر بزرگ ذکر شده است که از آن جمله می‌توان به سوره‌های مبارکه «مائده»، «مریم»، «کهف»، «طه»، «قصص»، «نساء»، «بقره» و «اعراف اشاره کرد. این یادکرد به‌علاوه به رسمیت شناختن مسیحیت و حتی وعده نجات برای معتقدان به این آیین که با شرایطی بیان شده (إِنَّ الدِّينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصَارَى مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ / هر کس از گرویدگان به اسلام و یهودان و ستاره پرستان و نصاری که به خدا و روز قیامت ایمان آورد و نیکوکار شود هرگز آنان را ترسی و اندوهی (در عالم آخرت) نخواهد بود. (سوره مائده، آیه ۶۹)، باعث شده که از زمان حضرت رسول اکرم (ص) دیدگاه مثبتی میان مسلمانان و مسیحیان نسبت به هم پیدا شود؛ به طوری که در آغاز دعوت پیامبر، زمانی که عده‌ای از مسلمانان از دست ظلم و

می‌کنند. ایستگاه صلح و دوستی را برای تمامی مسیحیان سراسر دنیا آرزومند است و سال نوی میلادی را به همگان تبریک می‌گوید.

زندگی مسالمت‌آمیز مسلمانان و مسیحیان

پاپ فرانسیس، رهبر کاتولیک‌های جهان: در مورد اسلام معتقدم همزیستی مسلمانان و مسیحیان امری ممکن است. من از کشوری می‌آیم که مسیحی و مسلمان با یکدیگر رفتاری صمیمانه دارند.

فرارسیدن دی‌ماه برای مسیحیان مناسبت‌های مقدسی به همراه دارد. کریسمس، روز تولد حضرت عیسی مسیح (ع) و نیز آغاز سال نو میلادی مهم‌ترین مناسبت‌های مسیحیان در این ماه است که پیروان دین مسیحیت برنامه‌های مختلفی برای آن دارند.

مسلمانان و مسیحیان از صدر اسلام تا امروز با صلح و مدارا در کنار هم زیسته‌اند و احترامی متقابل در میان پیروان این دو آیین

نحوی انجام می‌شود. کودکان معمولاً منتظر هدیه‌های بابانوئل هستند. بابانوئل یک شخصیت خیالی و مشهور سال نو است که در این شب به خانه‌های کودکان می‌آید و هدیه‌هایی را برای آن‌ها می‌گذارد. هدیه دادن نشانه محبت و دوستی است.

مردم در شب سال نو میلادی غذاها و نوشیدنی‌های مخصوصی می‌خورند. در برخی از کشورها، خوردن انگور در شب سال نو میلادی نشانه خوش‌شانسی است. انگور نماد فراوانی و شیرینی زندگی است. شب سال نو میلادی را همواره با پای کوبی و شادی جشن می‌گیرند. جشن سال نو باید توأمان با سرزندگی و انرژی باشد تا به خوبی با سال قدیمی خداحافظی کنیم و برای سال جدید آماده شویم.

سال نو میلادی در ایران

جشن سال نو میلادی در ایران نیز برگزار می‌شود. این جشن به‌ویژه در میان مسیحیان ایرانی بسیار محبوب است. در بسیاری از شهرهای ایران، کلیساها در شب سال نو میلادی مراسم جشن برگزار می‌کنند. مردم ایران در این جشن با تزئین درخت کریسمس، هدیه دادن، خوردن و نوشیدن و رقص و شادی همراه می‌شوند. جشن سال نو میلادی فرصتی است برای مردم سراسر جهان تا با گرد هم‌آیند و سال جدید را جشن بگیرند. این جشن همچنین فرصتی است برای مردم تا برای یک سال جدید بهتر را آرزو کنند. صلح و دوستی پیام این عید است. می‌توان گفت در این روز سرتاسر دنیا به جهانی بهتر فکر

متأسفانه در طول دو سه سال اخیر، فعالیت گروه‌های افراطی و تکفیری شبیه داعش و اقداماتی که آن‌ها نه تنها علیه پیروان دیگر ادیان، بلکه مسلمانان روا داشته‌اند این تصور را برای بعضی افراد شکل داده که چنین همزیستی‌ای امکان‌پذیر نیست؛ علاوه بر اینکه بعضی رسانه‌های ضد اسلامی هم به این موضوع دامن زده‌اند، اما جالب اینجا است که پاپ فرانسیس، رهبر کاتولیک‌های جهان گفت:

در مورد اسلام معتقدم همزیستی مسلمانان و مسیحیان امری ممکن است. من از کشوری می‌آیم که مسیحی و مسلمان با یکدیگر رفتاری صمیمانه دارند.

آغاز سال نو میلادی و جشن میلاد پیامبر مهربانی حضرت مسیح (ع)، آن‌هم در روزهایی که خوشبختانه حکومت داعش برچیده شده، فرصت مناسبی است تا بار دیگر پیروان دو دین بزرگ توحیدی، اسلام و مسیحیت، با یادآوری همراهی و همزیستی مسالمت‌آمیز با یکدیگر، اجازه اختلاف‌افکنی میان خویش را از دشمنان صلح و انسانیت بگیرند و جهان را به سوی صلحی پایدار و امنیتی دلپذیر هدایت کنند.

لازم به ذکر است هم‌وطنان مسیحی در دوران انقلاب اسلامی و دفاع مقدس همراه با ملت ایران در دفاع از ایران گام برداشته و در دفاع مقدس ۹۰ شهید را تقدیم نموده‌اند. دیدارهای مقام معظم رهبری و سرکشی به خانواده‌های معظم شهدای اقلیت‌های دینی و از جمله هم‌وطنان مسیحی گویای وفاق و همدلی بین مسیحیان و نظام اسلامی است.

برای بشر کاملاً شناخته شده نبود. از نظر قرآن کریم، جنگ مذهبی و ستیز به خاطر اختلافات

در قرن هفتم میلادی، کلیسای کاتولیک رسم جشن سال نو را به تصویب رساند و این جشن را به جشن میلاد مسیح پیوند داد. از آن زمان به بعد، جشن سال نو میلادی به یکی از مهم‌ترین جشن‌های مسیحیان تبدیل شد. نکته‌ی قابل توجه آن است که بعد از تصویب جشن سال نو توسط کلیسای کاتولیک در بسیاری از کشورها جشن کریسمس و سال نو در یک روز برگزار می‌شود.

عقیده به صورتی که در برخی از مذاهب دیگر دیده می‌شود - مانند جنگ‌های صلیبی مسیحیت - معنا ندارد. کینه‌توزی و دشمنی نسبت به پیروان ادیان دیگر ممنوع و در پیش گرفتن روش‌های اهانت‌آمیز نسبت به دیگران، یک روش غیردینی است.

تعدی سران قریش به حبشه گریختند، نجاشی پادشاه آنجا زمانی که آیات قرآن درباره حضرت مریم را از جعفر بن ابی طالب شنید، آن را دقیق و درست دانست و مسلمانان را پناه داد و مهمان خود دانست و حاضر نشد آن‌ها را به فرستادگان قریش تحویل دهد.

در طول تاریخ ۱۴ قرن بعد از اسلام نیز همواره مسیحیان و مسلمانان در شهرهای مختلف و کشورهای مختلف همچون مصر، سوریه، لبنان، فلسطین، ایران و حتی کشورهای اروپایی در همسایگی هم زیسته‌اند. اگر هم جنگ‌هایی مثل جنگ‌های صلیبی رخ داده، این جنگ‌ها نه جنگ مسیحیان و مسلمانان به عنوان پیروان دو دین آسمانی، که در واقع جنگ بین حکومت‌ها بوده است، نه بین مردم.

درواقع «همزیستی مسالمت‌آمیز مذهبی» یک فکر اصیل اسلامی است و آیات متعددی از قرآن کریم، به صورت‌های گوناگون، با صراحت کامل، بدان سفارش نموده‌اند؛ درحالی‌که در چهارده قرن قبل، مفهوم «همزیستی» مذهبی

این ادعاها بدون ارائه مستندات معتبر، زمینه را برای بی‌ثباتی و ایجاد تنش در جامعه فراهم کرد. اعتراضات خیابانی به تدریج به اغتشاشات و حرکات ساختارشکنانه تبدیل شد که شعارها و رفتارهای آن‌ها ماهیتی ضدانقلابی و مخالف با ارزش‌های اسلامی به خود گرفت.

عمق فتنه و پیامدهای آن

فتنه ۱۳۸۸ فراتر از یک اعتراض انتخاباتی بود و در حقیقت تلاشی برای زیر سؤال بردن مشروعیت نظام اسلامی به حساب می‌آمد. حمایت‌های آشکار و پنهان دشمنان خارجی از این جریان‌ها، از جمله مقامات آمریکایی و رژیم صهیونیستی، نشان از برنامه‌ریزی گسترده برای تضعیف جمهوری اسلامی داشت. هتک حرمت به مقدسات دینی، به‌ویژه در روز عاشورا، نقطه اوج این فتنه بود و حساسیت جامعه مذهبی ایران را برانگیخت. ملت ایران که عمیقاً به عاشورا و ارزش‌های اسلامی پایبند بودند، چنین بی‌احترامی‌هایی را برنتافتند و آماده پاسخ‌گویی شدند.

روز بصیرت و میثاق با ولایت

تاریخ انقلاب اسلامی ایران سرشار از روزهای به‌یادماندنی است که همواره نمایانگر اتحاد و بصیرت مردم بوده‌اند. یکی از این روزها، ۹ دی ماه است که به‌عنوان «روز بصیرت و میثاق با ولایت» در تاریخ معاصر ایران جایگاه ویژه‌ای دارد. این روز یادآور حماسه‌ای عظیم و ماندگار است که ملت ایران در سال ۱۳۸۸ با حضور میلیونی خود، به فتنه‌ها و انحرافات که پایه‌های انقلاب را تهدید می‌کرد، پاسخی قاطع و شکوهمند دادند. ۹ دی ماه نماد آگاهی، ایمان و پیوند ناکسستنی ملت با ارزش‌های اسلامی و ولایت‌فقیه است.

پیش‌زمینه

و شکل‌گیری فتنه ۱۳۸۸

انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۳۸۸ به‌عنوان یکی از پرشورترین انتخابات تاریخ ایران، با مشارکت بی‌سابقه مردم برگزار شد. اما پس از اعلام نتایج، برخی از نامزدها و طرفداران آن‌ها با ادعای تقلب در انتخابات، فضای سیاسی و اجتماعی کشور را دستخوش بحران کردند.

نوابان دوم پاسدار شایان کوچکی رودبند

مسیر دلدادگی

آیت الله علوی گرگانی (ره):

روزی دختر حاتم طائی، نزد برادرش «عدی بن حاتم» رفت و از اخلاق و رفتار نیک و الهی پیامبر برای او صحبت کرد. عدی بن حاتم آن قدر خوشحال شد و تعجب کرد که تصمیم گرفت به خدمت حضرت رسول (ص) مشرف شود. وقتی خدمت پیامبر (ص) رسیدند، برای آن که آن حضرت به این جوان شخصیت بدهد، عباي مبارکشان را زیر پای او انداختند و عدی مسلمان شد و آخر هم به چه مقامی رسید. او سه فرزندش را در جنگ صفین در راه خدا داد. روزی معاویه با عدی برخورد کرد و گفت: پسرهایت چه شدند؟ گفت: در رکاب مولی الموالی امیرالمؤمنین حضرت علی (ع) به شهادت رسیدند. معاویه گفت: «ما أنصف علی بن ابیطالب بک»؛ یعنی علی با تو انصاف نکرده، بچه‌های خودش زنده هستند و بچه‌های تو را به کشتن داده است عدی چنان جوابی داد که معاویه متحیر ماند؛ او گفت: «ما أنصفْتُ بعلی بن ابیطالب»؛ یعنی من به آقا انصاف ندادم، چرا باید او کشته شود و من زنده بمانم؟

پایگاه اطلاع‌رسانی همشهری

فتنه ۱۳۸۸ فراتر از یک اعتراض انتخاباتی بود و در حقیقت تلاشی برای زیر سؤال بردن مشروعیت نظام اسلامی به حساب می‌آمد. حمایت‌های آشکار و پنهان دشمنان خارجی از این جریان‌ها، از جمله مقامات آمریکایی و رژیم صهیونیستی، نشان از برنامه‌ریزی گسترده برای تضعیف جمهوری اسلامی داشت.

نتیجه‌گیری

حماسه ۹ دی‌ماه ۱۳۸۸، یکی از مهم‌ترین رخدادهای تاریخ انقلاب اسلامی ایران است که به‌خوبی ماهیت مردمی و انقلابی این نظام را به نمایش گذاشت. این روز، یادآور اهمیت بصیرت، آگاهی و ولایت‌مداری در مواجهه با توطئه‌ها و فتنه‌ها است. ملت ایران با حضور حماسی خود در این روز، ثابت کردند که هیچ قدرتی نمی‌تواند میان آن‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی فاصله بیندازد. ۹ دی، روزی برای بازخوانی تعهد به ارزش‌ها و تأکید بر وحدت و هوشیاری است. این حماسه همواره به‌عنوان درسی برای نسل‌های آینده باقی خواهد ماند و نشان می‌دهد که مردم ایران همواره پاسدار انقلاب، اسلام و ولایت خواهند بود.

منابع:

بیانات مقام معظم رهبری: سخنرانی‌های رهبر معظم انقلاب درباره فتنه ۱۳۸۸ و اهمیت بصیرت در جامعه. کتاب «فتنه ۸۸»: تألیف مرکز اسناد انقلاب اسلامی، که به تحلیل جامع وقایع و ریشه‌های فتنه ۱۳۸۸ پرداخته است.

حماسه ۹ دی تجلی بصیرت و ولایت‌مداری

در روز ۹ دی‌ماه ۱۳۸۸، مردم ایران با حضور بی‌سابقه در خیابان‌ها، پایبندی خود به اصول و ارزش‌های انقلاب اسلامی و ولایت‌فقیه را به نمایش گذاشتند. این حماسه نشان‌دهنده سطح بالای بصیرت ملت بود؛ بصیرتی که میان اعتراض قانونی و فتنه‌گری تمایز قائل شد و نشان داد که مردم در برابر توطئه‌های دشمنان داخلی و خارجی، هوشیار هستند. شعارهای مردم در این روز تأکید بر ولایت‌مداری، عشق به اهل‌بیت (ع) و دفاع از آرمان‌های انقلاب بود.

درس‌ها و پیام‌های ۹ دی

۹ دی نماد آگاهی و بصیرت مردم ایران است. این حماسه چندین پیام مهم داشت: پیوند ناگسستنی با ولایت‌فقیه: ملت ایران بار دیگر نشان دادند که ولایت‌فقیه را به‌عنوان ستون استواری انقلاب و نظام اسلامی می‌دانند و حاضرند در دفاع از آن هزینه کنند.

هوشیاری در برابر فتنه‌ها: این روز یادآوری می‌کند که دشمنان همواره به‌دنبال سوءاستفاده از شرایط داخلی کشور برای پیشبرد اهداف خود هستند، اما مردم ایران با بصیرت و آگاهی خود توطئه‌ها را خنثی می‌کنند.

اهمیت وحدت ملی: ۹ دی نشان داد که در زمان بحران، وحدت ملی و پایبندی به اصول انقلاب می‌تواند بر هرگونه انحراف و فتنه‌ای غلبه کند.

اعتکاف؛ تلاش برای خودسازی

اعتکاف به معنای ماندن در مکانی برای عبادت است. فلسفه اصلی اعتکاف، خودسازی و تزکیه نفس است. اعتکاف به افراد کمک می‌کند تا به خودشناسی برسند، اخلاق خود را اصلاح کنند و ارتباط عمیق‌تری با خداوند برقرار کنند. اعتکاف می‌تواند به تقویت وحدت و همدلی در جامعه کمک کند و باعث گسترش روحیه ایثار و گذشت شود.

آداب و اعمال اعتکاف

شرایط شرکت در اعتکاف، مانند طهارت و نیت خالص، برای همه افراد یکسان است. در ایام اعتکاف، علاوه بر نماز و روزه، اعمال مستحبی مانند تلاوت قرآن، ذکر و دعا نیز توصیه می‌شود. در یک کلام، اعتکاف فرصتی است برای خلوت با خود و تفکر در مورد مسائل معنوی.

چالش‌های اعتکاف در دنیای مدرن

شاید بارها شنیده باشیم که در قرن تکنولوژی، قرن اتم، قرن هوش مصنوعی که راه آسمان‌ها برای بشر باز شده و علم به سرعت رشد می‌نماید، اعتکاف دیگر چه معنایی دارد و چه مشکلی را می‌تواند از بشر امروزی حل نماید؟

در یک کلام، اینگونه پاسخ می‌دهیم، همان خدایی که آسمان‌ها و زمین را آفرید و از انسان به علوم و پیشرفت آگاهتر است و خالق همه چیز است، او خود این راه را برای انسان باز کرده و به او توصیه کرده است، برای تقویت بنیان‌های اعتقادی لازم است انسان به سوی معنویت بال‌گشاید که یکی از مهمترین وجوه این حرکت، عبادت است که اعتکاف و سه روز ویژه برای ارتباط با خداوند، یک دستور، یک پیشنهاد و یک راه حل و خودمانی‌تر بگوییم یک کارت دعوت از طرف خداست.

آیات و روایات درباره اعتکاف

اعتکاف یکی از عبادات مهم در اسلام است که در قرآن و روایات به آن اشاره شده است. اعتکاف می‌تواند به کاهش آسیب‌های اجتماعی و تقویت بنیان خانواده کمک کند. این عمل

اعتکاف

فرصتی برای بازگشت به خویشتن

اعتکاف، یکی از عبادات ارزشمند در اسلام است که در آن مؤمنان به مدت چند روز در مسجد به عبادت و نیایش می‌پردازند. این عمل معنوی، فرصتی است برای دوری از هیاهوی دنیا و نزدیک شدن به خالق. در میان مسلمانان، تاریخ ۲۵ دی ماه (مصادف با ۱۳ رجب) به عنوان آغاز ایام اعتکاف انتخاب شده است. در این مقاله، به بررسی ابعاد مختلف اعتکاف، فلسفه انتخاب این تاریخ و اهمیت آن در زندگی فردی و اجتماعی خواهیم پرداخت.

ماه رجب یکی از ماه‌های پربرکت سال است که در روایات اسلامی از آن به عنوان ماه استغفار و طلب آموزش یاد شده است. رجب ماه بندگی است و از این رو، آغاز اعتکاف در ماه رجب پیش بینی شده است تا این سه روز بندگی، مقدمه‌ای شود برای سه ماه عبادت در رجب، شعبان و نهایتاً در ماه مبارک رمضان. می‌توان گفت رجب، بهترین فرصت برای آغاز یک تحول معنوی است.

ناودار دوم وظیفه امیررضا مهدی پور

دانشگاه علوم و فنون دریایی امام خمینی

فواید اعتکاف بر اساس روایات

یکی از مهم‌ترین فواید اعتکاف، آموزش گناهان است. اعتکاف باعث تقویت ایمان و ارتباط با خداوند می‌شود و به انسان کمک می‌کند تا تقوای خود را افزایش دهد و از گناهان دوری کند. تقرب به خدا و اعتکاف به انسان آرامش روحی و روانی می‌دهد و او را از استرس و اضطراب دور می‌کند، گویی دوست مهربان خود را یافته‌ای. گویا در دامن پرمهری نشسته‌ای. گویا در حریم امنی قرار گرفته‌ای که تو را به آرامش فرا می‌خواند.

نتیجه‌گیری

اعتکاف، یک فرصت طلایی برای رشد معنوی و اجتماعی است. با شرکت در اعتکاف، می‌توانیم به خودسازی بپردازیم، ارتباط خود را با خداوند تقویت کنیم و به جامعه خدمت کنیم. انتخاب تاریخ ۲۵ دی ماه (۱۳ رجب) برای آغاز ایام اعتکاف، نشان از اهمیت و جایگاه ویژه این عبادت در اسلام دارد.

منابع: خبرگزاری دانشجویان ایران، سایت شیعه، سایت احکام.

در یک کلام، اینگونه پاسخ می‌دهیم، همان خدایی که آسمان‌ها و زمین را آفرید و از انسان به علوم و پیشرفت آگاهتر است و خالق همه چیز است، او خود این راه را برای انسان باز کرده و به او توصیه کرده است، برای تقویت بنیان‌های اعتقادی لازم است انسان به سوی معنویت بال‌گشاید که یکی از مهمترین وجوه این حرکت، عبادت است که اعتکاف و سه روز ویژه برای ارتباط با خداوند، یک دستور، یک پیشنهاد و یک راه حل و خودمانی‌تر بگوییم یک کارت دعوت از طرف خداست.

معتکف باید از گناهان دوری کند، به نماز و قرآن خواندن بپردازد، ذکر خدا بگوید و به نیازمندان کمک کند.

زمان اعتکاف: اگرچه اعتکاف در هر زمانی از سال می‌تواند انجام شود، اما بهترین زمان برای اعتکاف، ماه رجب است.

معنوی، فرصتی برای انس با خداوند و دور شدن از مشغله‌های دنیوی است. در ادامه، به برخی از آیات و روایات مرتبط با اعتکاف اشاره خواهیم کرد: اگرچه در قرآن کریم آیه‌ای به طور مستقیم به کلمه «اعتکاف» اشاره ندارد، اما برخی آیات به طور ضمنی به این موضوع اشاره می‌کنند. از جمله این آیات می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

آیه ۱۲۵ سوره بقره: این آیه به پیمان خداوند با ابراهیم و اسماعیل برای پاکیزه نگه داشتن خانه خدا اشاره می‌کند. برخی مفسران، عبارت "والعاکفین" در این آیه را به معتکفین تفسیر کرده‌اند.

آیه ۱۸۷ سوره بقره: این آیه در مورد احکام روزه و اعتکاف است و به برخی از محدودیت‌های حلال و حرام در ایام اعتکاف اشاره می‌کند.

روایات درباره اعتکاف

در روایات اسلامی، به ویژه روایات اهل بیت(ع)، به موضوع اعتکاف به طور مفصل پرداخته شده است. برخی از این روایات به شرح زیر است:

فضیلت اعتکاف: امام سجاد(ع) می‌فرمایند: "هر کس ده روز در ماه رمضان معتکف شود، ثوابی برابر با دو حج و دو عمره خواهد داشت." در روایات دیگر آمده است که اعتکاف باعث آموزش گناهان، افزایش تقوا و نزدیک شدن به خداوند می‌شود. امام صادق(ع) می‌فرمایند: "هر کس با نیت خالص و برای رضای خدا معتکف شود، خداوند گناهان گذشته او را می‌آمرزد." **آداب اعتکاف:** در روایات آمده است که

از خود و اصلاح رفتارها و نگرش‌های خود می‌پردازد. امام علی(ع) در این زمینه می‌فرماید: "اعتکاف، فرصتی است برای دوری از دنیا و نزدیک شدن به خداوند." این بیان نشان‌دهنده این است که اعتکاف می‌تواند به عنوان یک دوره آموزشی برای خودسازی تلقی شود. با عنایت به نزدیک شدن به ماه پرفضیلت رجب که در ایام البیض آن(یعنی سیزدهم تا پانزدهم ماه) مراسم اعتکاف با حضور خیل عظیم مشتاقان در کشور برگزار می‌شود.

چرا اعتکاف مهم است؟

اهمیت اعتکاف در آیات و روایات آیات قرآن کریم به وضوح به اهمیت اعتکاف و فضیلت آن اشاره دارند. در ادامه، توضیحات بیشتری درباره این آیات و تأثیر آن‌ها بر مفهوم اعتکاف و خودسازی ارائه می‌دهم: (سوره بقره، آیه ۱۲۵) "وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَاً وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ".

"و هنگامی که خانه [کعبه] را برای مردم محل بازگشت و مکان امن قرار دادیم و به مقام ابراهیم نمازگاهی اتخاذ کنید، و به ابراهیم و اسماعیل سپردیم که خانه‌ام را برای طواف‌کنندگان و معتکفان و رکوع‌کنندگان و سجده‌کنندگان پاک کنید."

این آیه به وضوح به اعتکاف اشاره دارد و نشان می‌دهد که خانه خدا(کعبه) نه تنها برای طواف، بلکه برای اعتکاف و عبادت نیز مکانی مقدس است. این تأکید بر پاکی و تزکیه نفس در حین عبادت، به فرد کمک می‌کند تا به خودسازی و رشد معنوی بپردازد.

(سوره بقره، آیه ۱۸۷)

"وَلَا تَبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ ذَٰلِكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لِيَتَّقُوا لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ".

«و با آنان [زنانتان] در حالی که در مساجد به اعتکاف مشغول هستید، مباشرت نکنید. این [احکام] حدود الله است، پس به آن نزدیک نشوید. خداوند اینگونه آیاتش را برای مردم روشن می‌سازد، باشد که پرهیزکار شوند.» تأثیر این آیه به اهمیت تمرکز بر عبادت در

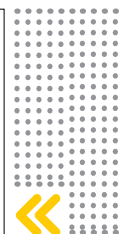
کارت دعوتی از طرف خدا

می‌توان گفت که اعتکاف به معنای دوری از دنیا و تمرکز بر عبادت و خودسازی است. این عمل به فرد کمک می‌کند تا به درون خود نگاهی عمیق‌تر بیندازد و با تفکر و عبادت، روح و روان خود را تقویت کند. که در آیات و روایات در باره اهمیت آن ذکر شده است.

مکتب خودسازی نیز به فرآیند رشد و توسعه فردی اشاره دارد که در آن افراد تلاش می‌کنند تا با شناخت بهتر از خود و اصلاح رفتارها، به بهبود کیفیت زندگی خود بپردازند. اعتکاف می‌تواند به عنوان یک فرصت مناسب برای این نوع خودسازی تلقی شود، زیرا در این زمان فرد می‌تواند از حواس پرتی‌های روزمره دور شود و به تفکر و عبادت بپردازد.

می‌فرماید: "وَأَذَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ" (توبه: ۳). این آیه نشان‌دهنده اهمیت عبادت و نزدیکی به خداوند در زمان‌های خاص است.

اعتکاف، به‌ویژه در ماه رمضان، به عنوان یک سنت نبوی شناخته می‌شود. پیامبر اکرم(ص) در روایتی فرموده‌اند: "هر کس در دهه آخر ماه رمضان اعتکاف کند، به او پاداشی برابر با پاداش شب قدر داده می‌شود." (مستدرک الوسائل). این روایت به ما یادآوری می‌کند که اعتکاف نه تنها فرصتی برای عبادت، بلکه فرصتی برای خودسازی و رشد معنوی است. در مکتب خودسازی، فرد به شناخت عمیق‌تری

طلبه سرباز ابوالفضل آزادانی نژاد

اعتکاف به عنوان یک عمل عبادی در دین اسلام، فرصتی استثنایی برای نزدیکی به خداوند و خودسازی فراهم می‌آورد. این عمل در آیات و روایات اسلامی به‌طور ویژه‌ای مورد تأکید قرار گرفته است. خداوند در قرآن کریم

چالش‌های اعتکاف در دنیای مدرن

شاید بارها شنیده باشیم که در قرن تکنولوژی، قرن اتم، قرن هوش مصنوعی که راه آسمان‌ها برای بشر باز شده و علم به سرعت رشد می‌نماید، اعتکاف دیگر چه معنایی دارد و چه مشکلی را می‌تواند از بشر امروزی حل نماید؟

در یک کلام، اینگونه پاسخ می‌دهیم، همان خدایی که آسمان‌ها و زمین را آفرید و از انسان به علوم و پیشرفت آگاهتر است و خالق همه چیز است، او خود این راه را برای انسان باز کرده و به او توصیه کرده است، برای تقویت بنیان‌های اعتقادی لازم است انسان به سوی معنویت بال گشاید که یکی از مهمترین وجوه این حرکت، عبادت است که اعتکاف و سه روز ویژه برای ارتباط با خداوند، یک دستور، یک پیشنهاد و یک راه حل و خودمانی‌تر بگوییم یک کارت دعوت از طرف خداست.

اعتکاف به عنوان یک عمل عبادی در دین اسلام، نه تنها فرصتی برای نزدیکی به خداوند و تقویت ایمان است، بلکه به عنوان یک مکتب خودسازی نیز عمل می‌کند. آیات قرآن و روایات معصومین به وضوح بر اهمیت و فضیلت این عمل تأکید دارند.

آیات قرآن به ویژه در سوره بقره، به اعتکاف به عنوان یک سنت الهی اشاره می‌کنند. آیه ۱۲۵ به پاکی و تقدس خانه خدا برای طواف‌کنندگان و معتکفان اشاره دارد و آیه ۱۸۷ بر لزوم تمرکز بر عبادت در زمان اعتکاف تأکید می‌کند. این آیات نشان می‌دهند که اعتکاف فرصتی است برای دوری از مشغله‌های دنیوی و تمرکز بر عبادت و تزکیه نفس.

روایات معصومین نیز به اهمیت اعتکاف و تأثیر آن بر خودسازی اشاره دارند. پیامبر اکرم (ص) و امامان معصوم (ع) در سخنان خود به فضیلت اعتکاف و پاداش‌های آن اشاره کرده‌اند. این روایات به ما یادآوری می‌کنند که اعتکاف نه تنها یک عمل عبادی، بلکه یک دوره آموزشی برای شناخت خود و بهبود رفتارها و نگرش‌هاست.

اعتکاف به عنوان یک عمل عبادی در دین اسلام، فرصتی استثنایی برای نزدیکی به خداوند و خودسازی فراهم می‌آورد. این عمل در آیات و روایات اسلامی به‌طور ویژه‌ای مورد تأکید قرار گرفته است.

۲۱ تیر ۱۳۹۲، ایشان فرمودند: «اعتکاف، یک فرصت بسیار خوب است. در این ایام، انسان می‌تواند از مشغله‌های دنیوی فاصله بگیرد و به خود و به خداوند نزدیک‌تر شود.»

۲. **خودسازی و اصلاح نفس:** در سخنرانی دیگری در تاریخ ۲۵ اسفند ۱۳۹۰، ایشان تأکید کردند: «اعتکاف می‌تواند به عنوان یک دوره آموزشی برای شناخت بهتر خود و بهبود رفتارها و نگرش‌ها عمل کند.»

۳. **تقویت ایمان:** در سخنرانی در تاریخ ۲۱ رمضان ۱۳۹۳، ایشان به نقش اعتکاف در تقویت ایمان و ارتباط با خداوند اشاره کرده و آن را عاملی برای افزایش آرامش و امید در زندگی دانستند.

۴. **توجه به جامعه:** در دیدار با دانشجویان در تاریخ ۲۵ آذر ۱۳۹۴، ایشان بر این نکته تأکید کردند که خودسازی فردی می‌تواند به بهبود جامعه نیز کمک کند و افراد با تقویت خود، می‌توانند در خدمت به دیگران و جامعه مؤثرتر باشند.

زمان اعتکاف

اگرچه اعتکاف در هر زمانی از سال می‌تواند انجام شود، اما بهترین زمان برای اعتکاف، ماه رجب است.

فواید اعتکاف بر اساس روایات

یکی از مهم‌ترین فواید اعتکاف، آمرزش گناهان است. اعتکاف باعث تقویت ایمان و ارتباط با خداوند می‌شود و به انسان کمک می‌کند تا تقوای خود را افزایش دهد و از گناهان دوری کند. تقرب به خدا و اعتکاف به انسان آرامش روحی و روانی می‌دهد و او را از استرس و اضطراب دور می‌کند، گویی دوست مهربان خود را یافته‌ای. گویا در دامن پرمهری نشسته‌ای. گویا در حریم امنی قرار گرفته‌ای که تو را به آرامش فرا می‌خواند.

زمان اعتکاف اشاره دارد و نشان می‌دهد که اعتکاف فرصتی برای دوری از حواس‌پرتی‌ها و مشغله‌های دنیوی است. این دوری به فرد کمک می‌کند تا به خودسازی و تقویت ایمان بپردازد. اعتکاف در دین اسلام دارای روایات و احادیث متعددی است که به اهمیت و فضیلت آن اشاره دارند. در ادامه به برخی از این روایات اشاره می‌کنم:

پیامبر اکرم (ص) فرموده‌اند: هر کس در دهه آخر ماه رمضان اعتکاف کند، به او پاداشی برابر با پاداش شب قدر داده می‌شود. (مستدرک الوسائل، ج ۶، ص ۲۰۰)

امام علی (ع) در مورد اعتکاف می‌فرمایند: اعتکاف، فرصتی است برای دوری از دنیا و نزدیک شدن به خداوند.

(نهج البلاغه، خطبه ۱۴۷)

امام صادق (ع) می‌فرمایند: هر کس در ماه رمضان اعتکاف کند، خداوند او را در روز قیامت در زمره بندگان خاص خود قرار می‌دهد.

(کافی، ج ۴، ص ۱۶۰)

امام باقر (ع) در مورد فضیلت اعتکاف می‌فرمایند: اعتکاف، راهی است برای تقویت ایمان و نزدیکی به خداوند. در این زمان، انسان می‌تواند به دعا و عبادت بپردازد و از رحمت الهی بهره‌مند شود.

(تهذیب الاحکام، ج ۴، ص ۹۰)

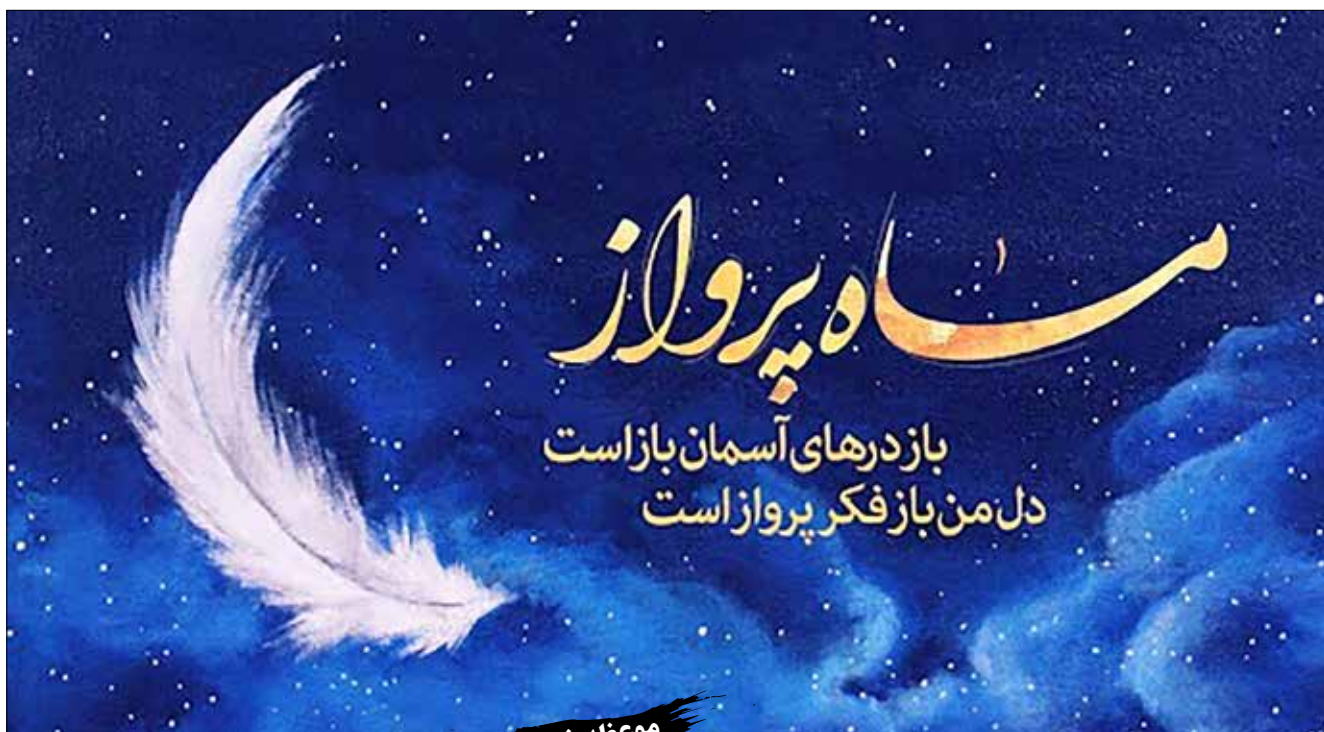
امام رضا (ع) در مورد اعتکاف می‌فرمایند: اعتکاف، فرصتی است برای خودسازی و اصلاح نفس. در این زمان، انسان می‌تواند به تفکر در مورد زندگی و اهداف خود بپردازد.

(عیون اخبار الرضا، ج ۲، ص ۱۵۰)

این روایات نشان‌دهنده اهمیت و فضیلت اعتکاف در دین اسلام و تأثیر آن بر خودسازی و رشد معنوی فرد هستند. مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، در سخنرانی‌های خود به اهمیت اعتکاف و تأثیر آن بر خودسازی و رشد معنوی اشاره کرده‌اند. ایشان اعتکاف را فرصتی برای نزدیکی به خداوند و تقویت روح و روان می‌دانند.

نکات کلیدی از نظرات ایشان درباره اعتکاف و خودسازی:

۱- **فرصت معنوی:** در دیدار با جوانان در تاریخ

موعظه خوبان

سیره و توصیه علما در ماه رجب

می‌تواند عبادت باشد اگر از نیت الهی برخوردار باشد. «مثل دعای معروف «يَا مَنْ أَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ» یادآور امیدی است که خداوند به بندگان خود هدیه داده است. سیره علما، استفاده از فرصت‌های کوچک این ماه بود. آیت‌الله قاضی طباطبایی (ره) بر این باور بود که حتی ذکرهای کوتاه، در این ماه تأثیری عمیق بر قلب انسان می‌گذارند.

علمای اسلام از این ماه به‌عنوان فرصتی برای تأسیس بنیان‌های اخلاقی و تربیتی استفاده می‌کردند.

امام خمینی (ره) این ماه را «زمان انس با خداوند» می‌نامیدند و تأکید داشتند که عبادات در این ماه باید با نیتی خالصانه همراه باشد. آیت‌الله مرعشی نجفی، از بزرگان علم و تقوا، هر ساله ماه رجب را با روزه و شب‌زنده‌داری سپری می‌کردند و به شاگردان خود توصیه می‌کردند که این ماه را دریابند، چراکه «رجب، پلی به سوی خداوند است.»

فهرست منابع

۱- قرآن کریم؛

۴- آیت‌الله بهجت، «آداب سلوک»، نشر اسراء؛

۵- شهید مطهری، «آشنایی با اسلام»، انتشارات صدرا.

ماه رجب، ماهی است که در آن درهای رحمت الهی به روی بندگان گشوده می‌شود. این ماه فرصتی بی‌نظیر برای تقویت ایمان، پاکسازی روح و بازگشت به خداوند است. علما و بزرگان دین، با اعمال و رفتار خود، نشان دادند که چگونه می‌توان از این فرصت بهره‌برداری کرد.

ماه رجب: دروازه معنویت

ماه رجب را «ماه خدا» می‌نامند، چراکه فرصتی برای بازسازی رابطه با خالق خود است. علما این ماه را زمانی برای تأمل، تزکیه نفس و تقویت ایمان می‌دانستند. آیت‌الله بهجت (ره) می‌فرمود: «هر نفسی که در این ماه می‌کشید،

ماه رجب، با فضیلت‌های خاص خود، بستری مناسب برای رشد معنوی و ترویج ارزش‌های اسلامی است. علما با عبادات و رفتار خود در این ماه، الگوهایی معنوی برای جامعه بوده‌اند. شهدای دفاع مقدس نیز در وصیت‌نامه‌هایشان بر ارزش‌هایی چون عفاف، حجاب و پاکدامنی تأکید کردند.

ماه رجب، ماهی است که در آن درهای رحمت الهی به روی بندگان گشوده می‌شود. این ماه فرصتی بی‌نظیر برای تقویت ایمان، پاکسازی روح و بازگشت به خداوند است. علما و بزرگان دین، با اعمال و رفتار خود، نشان دادند که چگونه می‌توان از این فرصت بهره‌برداری کرد.

پیامدهای فرهنگی و اجتماعی

تقویت روحیه انقلابی و مقاومت: رخدادهایی مانند قیام ۱۹ دی و حوادث نهضت ملی شدن نفت، نشان‌دهنده تلاش ملت ایران برای دستیابی به عدالت، استقلال و آزادی بود. این حوادث الگویی برای مقاومت و مبارزه با استبداد فراهم کردند.

قیام ۱۹ دی ۱۳۵۶؛ آغازی بر انقلاب اسلامی ایران: قیام مردم قم در ۱۹ دی‌ماه ۱۳۵۶، نقطه آغاز تحولات سیاسی منجر به انقلاب اسلامی بود. این قیام که در اعتراض به مقاله‌ای توهین‌آمیز علیه امام خمینی (ره) در روزنامه اطلاعات شکل گرفت، تبدیل به جریانی سراسری شد. تقویت وحدت انقلابیون، آشکار سازی ماهیت استبدادی حکومت پهلوی و شتاب گرفتن روند انقلاب اسلامی از جمله پیامدهای این قیام بود.

زلزله بم (۵ دی ۱۳۸۲): زلزله بم یکی از تلخ‌ترین حوادث طبیعی ایران بود که جان بیش از ۲۶ هزار نفر را گرفت. این حادثه علاوه بر خسارات جانی و مالی، اهمیت مقاوم‌سازی و مدیریت بحران در کشور را برجسته کرد. زلزله بم و سایر فجایع طبیعی دی‌ماه، اهمیت مدیریت بحران و برنامه‌ریزی برای پیشگیری از تلفات را برجسته کرده‌اند. همچنین، این حوادث به تقویت همبستگی ملی و بین‌المللی منجر شدند.

فهرست منابع

- ۱- تاریخ معاصر ایران، یرواند آبراهامیان؛
- ۲- روزشمار انقلاب اسلامی، مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛
- ۳- زلزله بم؛ تحلیل یک فاجعه، پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی؛
- ۴- تحولات جهان در قرن بیستم، اریک هابسبام.

رخدادهای دی‌ماه در ایران

قانون اساسی، زمینه را برای به قدرت رسیدن رضاخان و پایان حکومت قاجار فراهم کرد. این امر به عنوان یک واقعه مهم در تاریخ معاصر ایران شناخته می‌شود که آغازگر دوره پهلوی بود.

حوادث دی‌ماه در جریان نهضت ملی شدن نفت: در دی‌ماه ۱۳۲۹، یکی از مهم‌ترین تلاش‌ها برای استقلال اقتصادی ایران آغاز شد. تلاش‌های دکتر مصدق و یارانش در مسیر ملی شدن صنعت نفت، ریشه در دی‌ماه داشت. این حرکت نه تنها در تاریخ ایران، بلکه در مبارزات ضد استعماری جهان تأثیرگذار بود.

دی‌ماه، دهمین ماه از تقویم شمسی، همواره شاهد حوادث تاریخی مهمی بوده است که برخی از آن‌ها تأثیرات شگرفی بر مسیر تاریخ ایران و جهان گذاشته‌اند. از رخدادهای سیاسی نظیر قیام‌ها و انقلاب‌ها تا حوادث طبیعی مانند وقوع زلزله بم، قیام مردم قم در ایران گرفته تا تأثیرات جهانی مانند پایان جنگ جهانی دوم، دی‌ماه را می‌توان از وقایع این ماه در تاریخ معاصر دانست.

برخی رخدادهای تاریخی

تشکیل مجلس مؤسسان (دی ۱۳۰۴): در دی‌ماه ۱۳۰۴، مجلس مؤسسان با تغییر

این کشور و در بین مردم هیچ جایی ندارد. آن روز که شاه از ایران فرار کرد مردم طعم عزت و پیروزی را چشیدند، چرا که دشمن استقلال و آزادی آنان فرار کرد. فرار شاه، نشانه بی‌ربستگی نظام پهلوی بود؛ نظامی که هیچگاه نتوانست خود را در دل مردم جای دهد. امام خمینی(ره): ملت ایران ثابت کرد که هیچ نیرویی نمی‌تواند در مقابل قدرت ایمان و اتحاد ایستادگی کند. محمدرضا پهلوی رفتی است، زیرا که دست او به خون مردم آلوده است و حکومتی که بر ظلم بنا شده باشد، پایدار نمی‌ماند. این نقل قول‌ها به روشنی نشان می‌دهند که فرار شاه از دید رهبران انقلاب، نتیجه اراده ملت و نقطه عطفی در تاریخ کشور بوده است.

وابستگی به قدرتهای خارجی

شاه همواره به حمایت قدرتهای خارجی وابسته بود، این حمایت‌ها تا لحظات آخر سقوط رژیم شاه ادامه یافت و چند ماه آخر با ورود ژنرال‌هایز به ایران به اوج خود رسید.

بحران اقتصادی

افزایش ناگهانی درآمدهای نفتی در دهه ۱۳۵۰ به جای تقویت اقتصاد، به افزایش نابرابریها و تورم انجامید. فساد ساختاری در دستگاه دولتی و ناکارآمدی در مدیریت اقتصادی، باعث نارضایتی شدید طبقات پایین و متوسط شد.

نقش اپوزیسیون و رهبری انقلاب

زیاد شدن اعتصابات عمومی، از کارگران صنعت نفت گرفته تا کارمندان دولت، موجب فلج شدن ساختار حکومتی شد. در این میان، حضرت امام خمینی(ره) به عنوان رهبری کارزماتیک توانست نیروهای معترض را متحد کند و شاه را در مقابل موج انقلابی قرار دهد.

فهرست منابع

- ۱- یاروند آبراهامیان، ایران بین دو انقلاب، تهران: نی ۱۳۸۹، ترجمه احمد گل محمدی
- ۲- عباس میلانی، معمای هویدا، تهران: فرهنگ نشر نو ۱۳۸۲
- ۳- همایون کاتوزیان، اقتصاد سیاسی ایران، تهران: مرکز ۱۳۸۱، ترجمه محمد رضا نفیسی و پوری امینی
- ۴- پاسخ به تاریخ، خاطرات محمد رضا پهلوی

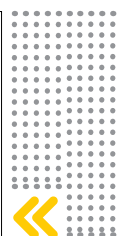
فرار در دقیقه ۹۰

بررسی علل فرار محمدرضا شاه پهلوی از ایران

نظام جمهوری اسلامی را فراهم کرد. این مقاله تلاش می‌کند با بهره‌گیری از منابع تاریخی معتبر و تحلیلی جامع، به بررسی علل این رویداد مهم بپردازد. سؤال اصلی این است که چه عواملی باعث شدند تا شاه، به عنوان یکی از مقتدرترین حکام منطقه، کشور را ترک کند؟

مبانی نظری

برای توضیح این رویداد تاریخی، استفاده از نظریه‌های مشروعیت سیاسی و قدرت نرم ضروری است. نظریه مشروعیت سیاسی ماکس وبر به ویژه در تبیین کاهش اعتماد عمومی به حکومت پهلوی کاربرد دارد. از سوی دیگر، نظریه‌های وابستگی خارجی نشان می‌دهد که چگونه اتکا به قدرت‌های جهانی می‌تواند موجب تضعیف پایه‌های داخلی قدرت شود. این مبانی نظری در کنار شواهد تاریخی به روشن‌تر شدن علل فرار شاه کمک می‌کند. رهبر انقلاب حضرت آیت الله خامنه‌ای: فرار شاه در حقیقت نشانه‌ای از نابودی یک نظام وابسته بود، شاه می‌دانست که دیگر در

طلبه سرباز رضا پیش یار

۲۶ دی سالروز فرار شاه معدوم از ایران است. فرار محمدرضا شاه پهلوی از ایران در سال ۱۳۵۷ نقطه شروعی در تاریخ معاصر کشور ایران بود که نشان‌دهنده پایان سلطنت پهلوی و آغاز تحولات انقلاب اسلامی به شمار می‌آید. این نوشتار با هدف بررسی ریشه‌های تاریخی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی این تحولات تهیه شده است.

تحولات تاریخی همواره نقش مهمی در شکل‌گیری آینده ملت‌ها دارند. فرار محمدرضا شاه پهلوی از ایران یکی از این رویدادهاست که بستر سقوط سلطنت شاهنشاهی و شکل‌گیری

آیت الله حائری شیرازی

انسان مثل کمر بند ایمنی است

کمر بند را که یواش یواش می‌کشی همراهت می‌آید. اگر یک دفعه کشیدی و شوک به آن دادی، مقاومت می‌کند. ندیده‌اید گاهی کسی با زبان نرم حرفی می‌زند و امر به معروفش موفق می‌شود. یکی دیگر می‌رود و هیچ نتیجه نمی‌گیرد، بعد می‌گوید مردم قبول نمی‌کنند. مردم قبول می‌کنند اما تو بلد نیستی کمر بند را بکشی! حالا بعضی کمر بندها حساس‌ترند و با شوک کمی محکم می‌شوند، اما بعضی‌ها نیاز به شوک بیشتری دارند تا مقاومت کنند. اتفاقاً همان کسی که نسبت به شوک کم، مقاومت می‌کند، کمر بند بهتری است. چون برای روز مبادا اگر یک ذره شوک آمد، فوری سفت می‌شود و می‌ایستد. هرچه حساس‌تر باشد بهتر است. بچه‌ها هم همین‌طورند، وقتی شما با آنها با تحقیر صحبت کنید، با استخفاف حرف بزنید، مقاومت می‌کنند و مثل کمر بند محکم می‌شوند. (راه رشد، جلد سه، صفحه ۶۵)

ندای ایمان و اخلاق در وصیت نامه شهدا

شهید آوینی درباره وصیت‌نامه‌های شهدا می‌گوید: «این نوشته‌ها، خطبه‌های عشق‌اند؛ زبانی که فقط دل‌های پاک آن را درک می‌کنند.» پیام‌هایی همچون دعوت به حفظ ایمان، پاسداری از ارزش‌های اسلامی و اهمیت اخلاق، از عناصر مشترک در این وصیت‌نامه‌هاست.

وصیت‌نامه‌های شهدا پیرامون حجاب

وصیت‌نامه‌های شهدا، آینه‌ای از ارزش‌ها و باورهای آنان است. این نوشته‌ها نه تنها از دیدگاه اعتقادی، بلکه از منظر اجتماعی نیز حائز اهمیت‌اند. شهید همت در یکی از وصیت‌نامه‌هایش می‌نویسد: «حجاب زنان ما، همان سلاحی است که دشمن از آن می‌ترسد.» این جمله، جایگاه عفاف و حجاب در فرهنگ مقاومت را به خوبی نشان می‌دهد.

حجاب، از محورهای اصلی بسیاری از وصیت‌نامه‌های شهداست. شهید عباس بابایی در یکی از وصیت‌نامه‌هایش چنین آورده است: «حجاب، نه فقط برای زنان، بلکه برای مردان نیز سنگری در برابر گناه است.» این تأکیدها نشان می‌دهد که حجاب و عفاف، نه فقط امری دینی، بلکه سنگری فرهنگی در برابر هجمه‌های دشمنان است.

فرماندهی سپاه قدس

ایشان در سال ۱۳۷۶ش از سوی رهبر معظم انقلاب به فرماندهی سپاه قدس منصوب شد. نخستین فرمانده سپاه قدس، احمد وحیدی بود و پس از وی شهید سلیمانی به فرماندهی رسید و پس از شهادت وی، اسماعیل قآنی فرماندهی این نیرو را بر عهده گرفت.

مبارزه با طالبان و القاعده در افغانستان

انتصاب سردار سلیمانی به فرماندهی نیروی قدس هم‌زمان با اوج‌گیری فعالیت طالبان در افغانستان بود. او با مجاهدین افغانستان از جمله احمد شاه مسعود همکاری می‌کرد و طبق گفته برخی از مجاهدین، او بارها برای نبرد با طالبان و القاعده در افغانستان حضور پیدا کرده بود. به گفته نظامیان افغانستان، حضور شهید سلیمانی در افغانستان موفقیت‌آمیز بوده است، چون وی شخصیتی صمیمی داشت که به راحتی می‌توانست اعتماد طرف مقابل را جلب کند و توانایی فراوانی در زمینه‌سازی برای آتش‌بس و همکاری میان نیروها داشت.

سردار سلیمانی در جریان تهاجم اسرائیل به لبنان طی جنگ ۳۳ روزه در منطقه ضاحیه جنوبی بیروت و در اتاق مرکزی فرماندهی عملیات حزب‌الله لبنان حضور داشت. به گفته یکی از رهبران جنبش حماس او رابطه عمیقی با حماس داشت و از مقاومت فلسطین حمایت می‌کرد. بر این اساس وی توانست حماس را در برابر اسرائیل، به سلاح‌های پیشرفته تجهیز کند و تونل‌های زیرزمینی که برای مقابله با اسرائیل حفر شد، از طرح‌های عملیاتی عماد مغنیه و شهید سلیمانی بوده است.

مبارزه با داعش در عراق

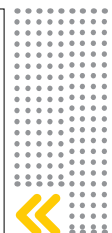
ایشان از فرماندهان مبارزه علیه داعش در عراق و سوریه بود. داعش گروهی تکفیری بود که پس از سقوط صدام در عراق و خلأ قدرت در این منطقه پدید آمد. در ۲۰۱۴م که شهر موصل به تصرف داعش درآمد و بغداد، پایتخت عراق نیز تا مرز سقوط پیش رفت، ایشان با آیه الله سیستانی از مراجع تقلید عراق دیدار کرد

سرباز وطن

دوران جنگ ایران و عراق

شهید سلیمانی پس از انقلاب اسلامی ایران، در ۱۳۵۸ش به عضویت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی درآمد و از اعضای واحد آموزش، و مربی پادگان آموزشی قدس سپاه کرمان شد. سلیمانی در سال ۱۳۶۰ش با حکم محسن رضایی فرمانده وقت سپاه پاسداران، فرمانده لشکر ۴۱ ثارالله در کرمان شد. وی در جنگ عراق علیه ایران، از فرماندهان عملیات‌های والفجر هشت، کربلای چهار و کربلای پنج بود و دو بار مجروح شد که یک بار همراه با جراحات شدید بود. او پس از پایان جنگ ایران و عراق در سال ۱۳۶۷ش مدتی فرمانده سپاه هفت صاحب‌الزمان و سپس مجدداً فرمانده لشکر ۴۱ ثارالله شد و تا قبل از انتصاب به فرماندهی سپاه قدس با باندهای قاچاق مواد مخدر در مرزهای ایران و افغانستان می‌جنگید.

ناوسالار یکم پاسدار محمدیوسف عظیم دخت

سردار سلیمانی در ۲۰ اسفند ۱۳۳۵ش در روستای قنات‌ملک از توابع شهرستان رابر کرمان در ایل عشایر سلیمانی به دنیا آمد. در ۱۸ سالگی به استخدام اداره آب کرمان درآمد. به گفته خودش، یکی از گردانندگان راهپیمایی‌ها، اعتصابات کرمان و مبارزه در برابر نیروهای حکومت شاهنشاهی در زمان انقلاب اسلامی بوده است. او در دوران جنگ ایران و عراق ازدواج کرده، و شش فرزند دارد.

کرده و در متحد ساختن شیعه و توانمندسازی آنها موفق بوده است. برخی از تحلیل‌گران سیاسی بر این باورند که قاسم سلیمانی می‌تواند مصداق برترین ژنرال جهان باشد.

ترور قاسم سلیمانی

سردار شهید قاسم سلیمانی در ۱۳ دی ۱۳۹۸ش در حمله تروریستی پهپاد آمریکایی به خودروی حامل وی در نزدیکی فرودگاه بغداد به همراه چند تن دیگر از جمله ابومهدی المهندس، معاون حشد الشعبی (بسیج مردمی عراق)، به شهادت رسید. وزارت دفاع آمریکا با صدور بیانیه‌ای، اعلام کرد که این حمله به دستور دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری وقت ایالات متحده، انجام شده است.

این ترور، اعتراضاتی را در کشورهای مختلف جهان در پی داشت و مراسم‌هایی در بزرگداشت او در شهرهای مختلف ایران و دیگر کشورهای جهان برگزار شد. همچنین شخصیت‌های سیاسی و مذهبی ایران و دیگر کشورها به ترور وی واکنش نشان دادند. این واقعه پیامدهای مختلفی نیز در پی داشت از جمله سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، پایگاه عین‌الاسد مقر نظامیان آمریکایی در عراق را هدف حمله موشکی قرار داد. همچنین مجلس عراق طرح اخراج آمریکایی‌ها از عراق را تصویب کرد.

دیگر پایان حکومت داعش در کره خاکی را اعلام خواهد کرد.

مدارج نظامی

سردار سلیمانی در بهمن ۱۳۸۹ش از سوی رهبر معظم انقلاب، درجه سرلشکری را دریافت کرد. همچنین در ۱۹ اسفند ۱۳۹۷ش، نشان ذوالفقار به وی اهدا شد. طبق آئین‌نامه اهدای نشان‌های نظامی جمهوری اسلامی ایران، نشان ذوالفقار به آن دسته از فرماندهان عالی‌رتبه و رؤسای ستادهای عالی‌رتبه در نیروهای مسلح اهدا می‌شود که تدابیر آنها در طرح‌ریزی و هدایت عملیات‌های رزمی موجب حصول نتایج مطلوب شده باشد. سردار شهید قاسم سلیمانی نخستین کسی بود که پس از انقلاب ۱۳۵۷ش نشان ذوالفقار را دریافت کرد. وی همچنین در سال ۱۳۹۸ش و پس از شهادتش به درجه نظامی سپهبدی رسید.

در سال ۲۰۱۹م، در ویژه‌نامه‌ای که هر سال نشریه آمریکایی فارین پالیسی برای معرفی صد اندیشمند برتر دنیا منتشر می‌کند، شهید سلیمانی در فهرست ده متفکر برتر حوزه دفاعی-امنیتی قرار گرفت. به گفته یکی از فرماندهان ارتش آمریکا، سردار سلیمانی استراتژیستی محاسبه‌گر و عملیاتی است که روابط پایدار و موقعیت ایران را در منطقه تقویت

و پس از آن آیت‌الله سیستانی فتوای جهاد علیه داعش را صادر کرد. وی با سازماندهی بخشی از نیروهای حشد الشعبی نقش مؤثری در اخراج داعش از عراق داشت، به گونه‌ای که حیدر العبادی نخست‌وزیر وقت عراق، از سردار سلیمانی به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین متحدان عراق در مبارزه با داعش نام برده است.

مبارزه با گروه‌های تکفیری در سوریه

شهید سلیمانی برای مبارزه با داعش و گروه‌های تکفیری در سوریه، نیروهای دفاع ملی سوریه را سازماندهی کرد. در سال ۲۰۱۱م نیروهای تحت‌فرمان او معروف به مدافعان حرم، از جمله لشکر فاطمیون و لشکر زینبیون، راهی سوریه شدند. آزادسازی بوکمال، آزادسازی شهر تاریخی تدمر در جنوب شرقی حمص و آزادسازی شهر القصیر از جمله دستاوردهای او در جنگ سوریه به‌شمار می‌آید.

اعلام پایان داعش

سردار سلیمانی در نامه‌ای خطاب به رهبر معظم انقلاب، پایان سیطره داعش را اعلام کرد و از برافراشته شدن پرچم سوریه در بوکمال از شهرهای سوریه در نزدیکی مرز عراق خبر داد. پیش از آن نیز شهید سلیمانی در ۳۰ شهریور ۱۳۹۶ش وعده داده بود که کمتر از سه ماه

قسمتی از وصیت‌نامه سردار دل‌ها، شهید حاج قاسم سلیمانی

بر اساس وصیت‌نامه‌ای که در ۲۴ بهمن ۱۳۹۸ش در مراسم چهلمین روز سردار سلیمانی در تهران توسط اسماعیل قآنی فرمانده نیروی قدس قرائت شد، پیروی از ولایت، توجه به فرزندان شهیدان و احترام به نیروهای مسلح ایران را مورد توجه قرار داده و در بخشی از وصیت‌نامه خود اهمیت جمهوری اسلامی را متذکر شده و آن را قرارگاه حسین بن علی و حرم توصیف کرده و هشدار داده است که اگر دشمن، این حرم را از بین برد، حرمی باقی نمی‌ماند، نه حرم ابراهیمی و نه حرم محمدی (ص).

شلمچه سرزمین موانع پیچیده

به مناسبت ۱۹ دی ماه، سالروز عملیات کربلای ۵

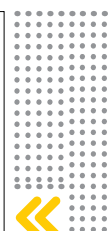
موقعیت و لزوم تسریع در تصمیم گیری پس از عملیات کربلای ۴ سبب شد که تمامی نیروهای خودی اعم از رزمنده و فرمانده برای عملیات بزرگ کربلای ۵ آماده شوند.

عملیات کربلای ۵، در ساعت ۱ و ۳۰ دقیقه بامداد ۱۹ دی ماه ۱۳۶۵ با رمز «یا زهرا(سلام الله علیها)» آغاز شد و تا اندازه‌ای انتظارات مردم را برآورده ساخت. این عملیات تا پایان سال ۱۳۶۵ ادامه یافت. به لحاظ پیچیدگی دژهای مستحکم دشمن، این عملیات، یکی از بزرگترین نبردهای تمام دوران جنگ تحمیلی محسوب می‌شود.

پیشروی سریع رزمنده‌ها از «سیل‌بند» و مواضع دشمن در شرق «کانال ماهی» و سپس عبور از این کانال و توسعه وضعیت نیروهای خودی، نشانگر غافلگیری دشمن در این محور بود. اخبار و اطلاعات واصله نیز

جنوب با ابروند رود، از شمال با منطقه‌ی عمومی اهواز و از غرب با مرزهای بین المللی ایران و عراق، محصور گردیده است به عنوان محور عملیات انتخاب شد.

وجود ابروند رود در جنوب آن، دریاچه‌ی ماهی و جزایر بوبیان، ویژگی نظامی خاصی را در این منطقه به وجود آورده است و به خاطر نزدیکی جغرافیایی آن با شهر صنعتی بصره، از نظر کارشناسان نظامی، دارای اهمیت فوق‌العاده‌ای بوده است و به همین خاطر دشمن در آن مستحکم‌ترین مواضع و موانع را داشت، به طوری که عبور از آن‌ها غیر ممکن می‌نمود و با توجه به اصول نظامی شناخته شده و محاسبات کمی، ضریب موفقیت بسیار ناچیز بود و بالطبع تضمین پیروزی از سوی فرماندهان عملیات را غیر ممکن می‌ساخت؛ ولی ضرورت غیر قابل انکار ادامه جنگ در آن

ناودار دوم وظیفه سید احمد علوی

بعد از عدم موفقیت ایران در عملیات کربلای ۴، بحران بزرگی برای فرماندهان جنگ به وجود آمده بود. به همین سبب با توجه به آمادگی یگان‌ها و نیروهای داوطلب برای انجام عملیاتی دیگر، طرح عملیات «کربلای ۵» در مدتی اندک یعنی ۱۲ روز، ریخته شد. ناحیه‌ی مرزی استراتژیک شلمچه در منطقه‌ی شمال غربی خرمشهر واقع شده که از

نامه برای آب

روایت شهیدی که در دنیا هیچکس را نداشت و برای آب نامه می‌نوشت

محل تولد: زنجان

تاریخ تولد: ۱۳۴۵

تاریخ شهادت: ۱۳۶۵/۱۰/۱۹

نام عملیات: کربلای ۵

منطقه عملیاتی: شلمچه

در ۶ ماهگی پدر، در ۶ سالگی مادر و در ۸ سالگی مادر بزرگش و برادرش را در تصادف از دست داد؛

زمانی هم که شهید شد، غریبانه دفنش کردند. چند دقیقه قبل از عملیات، یکی از هم‌زمان خبرنگارش از او پرسید: آقا یوسف! غواص یعنی چی؟ او پاسخ داد: غواص یعنی مرغابی امام زمان (عج)

هم‌رزم یوسف می‌گوید: هر روز می‌دیدم یوسف گوشه‌ای نشسته و نامه می‌نویسد!

با خودم می‌گفتم یوسف که کسی را ندارد برای چه کسی نامه می‌نویسد؟ آن هم هر روز.

یک روز گفتم یوسف جان برای کی نامه می‌نویسی؟ نامه‌ات را پست نمی‌کنی؟

دست مرا گرفت، قدم‌زنان کنار ساحل اروند بُرد، نامه را از جیبش درآورد، و داخل آب انداخت! چشمانش پر از اشک شد و آرام گفت: من برای آب نامه می‌نویسم، کسی را ندارم که.

از والفجر ۸ بود، به گونه‌ای که حتی تحلیلگران غرب ناچار به اعتراف گوشه‌ای از این مسأله شدند. در عملیات کربلای ۵ بیش از ۸۰ فرزند هواپیما، ۷۰۰ دستگاه تانک و نفربر، ۲۵۰ قبضه توپ صحرایی و ضدهوایی، صدها قبضه انواع ادوات نیمه سنگین، ۱۵۰۰ دستگاه خودرو، دستگاه انواع ادوات مهندسی-رزمی، مقدار زیادی سلاح سبک و مهمات دشمن منهدم شد.

همچنین در این عملیات ۸۱ تیپ و گردان مستقل دشمن منهدم و ۳۴ تیپ و گردان نیز آسیب کلی دید. تعداد کشته و زخمی‌ها و اسرای عراق بالغ بر ۴۲۷۰۰ نفر بود. علاوه بر آن ۲۲۰ دستگاه تانک و نفربر، ۵۰۰ دستگاه خودرو، ۸۵ قبضه انواع توپ، هزاران قبضه سلاح‌های سبک و سنگین و مقدار زیادی مهمات نیز به غنیمت نیروهای خودی درآمد. در این عملیات بزرگ و طولانی که با سنگین‌ترین و بیشترین پاتک‌های دشمن توام بود، چندین نفر از فرماندهان برجسته ایرانی مانند حاج «حسین خرازی» فرمانده لشکر ۱۴ امام حسین از اصفهان، «یدالله کلهر» قائم‌مقام لشکر ۲۷ محمد رسول الله از تهران، حجت‌الاسلام والمسلمین «عبدالله میثمی» مسئول حوزه نمایندگی حضرت امام در قرارگاه خاتم الانبیا، «اسماعیل دقایقی» فرمانده لشکر ۹ بدر، «هاشم اعتمادی» فرمانده تیپ امام حسن، «محمدعلی شاهمرادی» فرمانده تیپ ۴۴ قمر بنی‌هاشم، «حاج قاسم میرحسینی» قائم‌مقام لشکر ۴۱ ثارالله، «محمد فرومندی» قائم‌مقام لشکر ۵ نصر، به شهادت رسیدند.

حکایت از وضعیت نسبتاً مناسب و خوب نیروها می‌کرد. ادامه این تلاش‌ها در روز نخست منجر به تصرف مثلث غرب «کانال زوجی» شد. همچنین در محور «پنج ضلعی»، تلاش دشمن منحصرًا مقاومت در یک قرارگاه فرماندهی تیپ بود و نیروهای رزمنده و زرهی سپاه توانستند بیشتر پایگاه‌های موجود در این محور را به تصرف خود درآورند. درگیری در جزیره «بوارین» در ساعات نخستین عملیات، بیشتر بدین منظور بود که دشمن احساس کند در سراسر خط درگیری وجود دارد تا فرصت تمرکز نیرو را نداشته باشد.

همچنین در پاسگاه «بویان» که جناح راست عملیات بود، رزمندگان توانستند آن را به تصرف خود درآورند. در روزهای بعد، پاتک‌های سنگین دشمن در منطقه از محوره‌های مختلف آغاز شد و از طرفی عملیات و درگیری نیروهای خودی نیز ادامه پیدا کرد. در مجموع، مقاومت و ایستادگی نیروها زیر آتش شدید دشمن، با وجود کمبود مهمات و بسته شدن چند راه تدارکاتی و کمک رسانی، بی‌نظیر بود. در محور کانال پرورش ماهی این درگیری‌ها به اوج خود رسید و تنها جاده ارتباطی که به رزمندگان مستقر در این محور آذوقه و مهمات می‌رساند، بی‌وقفه زیر آتش سنگین عراق بود. گذشته از نقش اساسی عملیات کربلای ۵ در پیدایش یک امکان تازه برای اجرای آتش پی در پی بر روی شهر بصره- هم‌زمان با جنگ شهرها- تلافی وسیع‌تر برای انهدام قسمت دیگری از ارتش عراق، (حتی بیشتر از فاو) از جمله دستاوردهای مهم نظامی کربلای ۵ بود. انهدام دشمن در کربلای ۵ به مراتب بیشتر

او هستند. مادر می گوید: «زندگی پسرم سراسر خاطره است و چه خاطره ای زیباتر از نیک نامی که بعد از شهادت علی، همه همسایه ها از کمک های این شهید به آنها سخن می گفتند و به نیکی یاد نمودند.»

مادر شهید

«علی حضرت امام(ره) را در خواب می بیند و خبر شهادت و نحوه شهادت را که از ناحیه سمت راست سر گلوله می خورد دریافت می کند». مادر می گوید: «روزی علی برگه ای را به من داد که امضاء بزمن علی گفت: در مسجد محل گفته اند: برای همکاری با مسجد باید مادرت رضایت بدهد تا بتوانی با مسجد و بسیج همکاری کنی، لذا من هم برگه را امضاء زدم. چندی گذشت و به من گفت: مادر من می خواهم به جبهه بروم و شما راضی باش به علی گفتم: من راضی نیستم به جبهه بروی گفت: زهرا خانم شما امضات را زدی روزی که برگه همکاری با مسجد را امضاء زدی همان برگه رضایتنامه شما برای رفتن من به جبهه بود، چون می ترسیدم که شما و پدر امضا نکنید، به این صورت امضای شما را گرفتم.» مادر شهید با خوابی اشاره می کند که روایت صادق از حیات طیبه شهادت، او می گوید: «چند سالی از شهادت علی گذشته بود که یک نفر به من گفت: که مگر می شود شهدا زنده باشند، این موضوع مرا مدتی به فکر فرو برد. شبی در خواب دیدم در بهشت زهرا(س) در کنار قطعه ۲۶ هستم، دیدم بدن شهید علی کفن پوش از قبر بیرون آمد. من می خواستم بینم واقعا علی زنده است، به بدنش دست زدم و حس کردم به بدن یک فرد زنده دست زده ام، وقتی به انگشتان دست زدم دستم را گرفت و گفت: مادر راست می گویند که شهدا زنده اند شک نکن. پدر شهید نیز در اواخر عمر چندین بار خواب بهشت زهرا(س) را دید، ابراهیم تعریف می کرد که قسمت مزار شهدای بهشت زهرا، مزارع زیبا و سرسبز است و پر از نور و طراوت است.» شهید علی کمالوند عرش نشین ردیف ۲۶ قطعه ۲۶ در شهر زنده دلان واقعی در بهشت زهرا(س) است. یاد همه شهدا، این شهید عزیز و تمام والدین عرش نشین شهدا، گرامی باد.

زهرا خانم شما امضات را زدی

پنجشنبه هشتم آذر ماه چهلمین روز درگذشت پدر بزرگوار شهید علی کمالوند است و این یعنی اینکه چهل- پنجاه روز دیر رسیده ایم و این یعنی یک پدر شهید دیگر از جمع پدران و یادگاران شهدا کم شده و به جوار فرزند شهیدش پیوسته است. مادر است و سه فرزند دیگر که همه زندگی

هفتم آذرماه ۱۴۰۳ آخرین روز از هفته بسیج توفیق زیارت و دیدار با خانواده یکی از شهدا نصیبمان شده است. خانواده شهید بسیجی علی کمالوند در خیابان هنگام در شهر تهران. با چند نفر از همکاران بعد از انجام هماهنگی به منزل شهید می رسیم. در ورودی منزل شهید اعلامیه ای جلب توجه می کند، فردا

امیرحسین می گوید: «یکی از فعالین مسجد امام حسن مجتبی(ع) محله نارمک بود و حضور جدی در کمک به مردم و محرومین داشت و در کنار بچه های جهاد سازندگی در مناطق محروم به کمک مردم می شتافت.» برادر شهید که خود از پاسداران بازنشسته و از جانبازان شیمیائی جنگ تحمیلی است در خصوص اوضاع و احوال آن روزهای کشور و تهران و جنایت های منافقین می گوید: «امیرحسین برای امنیت مردم در مقابل جنایات منافقین شبانه روزی تلاش می کرد.» روزی که شهید آیت در خیابان رسالت تهران توسط منافقین ترور شد امیرحسین بلافاصله بر سر پیکر مجروح او حاضر شده و او را تا بیمارستانی در حوالی پل سیدخندان همراهی می کند که در نهایت دکتر آیت به شهادت می رسد.» مادر شهید، این خانواده را خانواده ای شهیدپرور می خواند و برایمان از پسرعموهای شهید امیرحسین می گوید: «شهیدان عباس و غلامحسین قزوینی دو پسرعموی امیرحسین بودند که هر سه در یک سال به شهادت رسیدند، روزی که جنازه مطهر شهید امیرحسین قزوینی به وطن بازگشت سر در بدن نداشت.»

انتظار ده ماهه در بازی دراز

پیکر مطهرش ۱۰ ماه بعد به آغوش خانواده و ملت ایران بازگشت.
مادر شهید با برشماری بخشی از ویژگی های

پاسدار شهید امیرحسین قزوینی فرزند دوم مرحوم نعمت الله قزوینی است که یکسال پیش به فرزند شهیدش پیوست. پاسدار شهیدی که در آغاز خدمتش از فضای معنوی حضور در کنار امام خمینی(ره) به عنوان محافظ بهره ها برد. پاسداری که همیشه نگران سلامتی و جان امام راحل بود. هنوز آرم سپاه یگان حفاظت که از آن روزهای به یادگار مانده است، در منزل این شهید عزیز موجود است. امیرحسین در یکی از مأموریت های محوله به مناطق جنگی در کنار دیگر رزمندگان اسلام مأموریت می یابند قله بازی دراز را که به تصرف ارتش بعث عراق درآمده بود آزاد نمایند. بازی دراز قله ای مرتفع است که هم بر خاک عراق و شهرهای مرزی مسلط است و هم بر خاک و مرزهای ایران و از این جهت برای هر دو کشور ایران و عراق مهم و راهبردی است. در این عملیات امیرحسین به شهادت رسید و

پدر شهید شش سال است به رحمت خدا رفته اند.

امیرحسین به همراه تعدادی از دوستان و همزمانش برای رهایی مناطق اشغالی ماموریت می یابند، اما در زیر آتش شدید دشمن، ۱۱ نفر از آنها به شهادت می رسند. به علت تسلط ارتش بعثی بر منطقه، ۱۰ ماه پس از آزاد سازی خرمشهر، جنازه امیرحسین به همراه شهدای دیگر (بدون سر) مانند اربابش آقا اباعبدالله الحسین علیه السلام به آغوش خانواده باز گشت.

بخش‌هایی از قوانین مرتبط با خدمت وظیفه عمومی

آموزش نظامی مشمولان و درجات و حقوق و مزایای کارکنان وظیفه

لازم به یکی از درجات زیر نائل می‌گردند:

۱. کارکنان وظیفه فاقد مدرک پایان دوره متوسطه به یکی از درجات سربازی تا سر جو خگی
۲. کارکنان وظیفه دارای مدرک پایان دوره متوسطه به یکی از درجات گروهبانی یا رزم‌آوری؛
۳. کارکنان وظیفه دارای مدرک کاردانی به یکی از درجات استواری یا رزم‌داری یا ستوان سومی؛
۴. کارکنان وظیفه دارای مدرک کارشناسی به درجه ستوان دومی؛

۵. کارکنان وظیفه دارای مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر به درجه ستوان یکمی.

تبصره (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲): نیل به درجات گروهبان سومی و بالاتر مستلزم طی دوره آموزش تخصصی مورد نیاز و دارا بودن صلاحیت‌های لازم است.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲): کارکنان وظیفه در صورت نداشتن صلاحیت‌های لازم جهت نیل به درجات مصرحه فوق بر اساس دستورالعملی که از سوی ستاد کل تهیه و ابلاغ می‌شود، به درجات مناسب پایین‌تر تا درجه سربازی نائل می‌شوند.

ماده ۴۸ مکرر: اعطاء درجه نظامی به آندسته از کارکنان وظیفه که برابر با مقررات این قانون واجد شرایط نیل به درجات گروهبان سومی و بالاتر می‌باشند در هر سازمان با تصویب مقاماتی است که اختیار تصویب همان درجات را در مورد کارکنان پایور دارند.

تبصره: اعطاء درجه تشویقی و یا تنزیل درجه کارکنان وظیفه براساس ضوابطی که برای تشویق و یا تنبیه کارکنان در آیین‌نامه انضباطی نیروهای مسلح پیش بینی گردیده است، می‌باشد.

ماده ۴۹ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲)

حقوق سربازان وظیفه حداقل شصت درصد (۶۰٪) و حداکثر نود درصد (۹۰٪) حداقل

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲): نیروهای مسلح باید در حین خدمت در زمان صلح زمینه استمرار آموزش‌های فوق را برای سربازان فراهم نمایند.

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲): آیین‌نامه اجرائی تبصره های (۲) و (۳) این ماده توسط وزارت دفاع با همکاری وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، بهداشت، کشور و دانشگاه آزاد اسلامی تهیه می‌شود و پس از تأیید ستادکل به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۵ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲): از همه کارکنان وظیفه در طول مدت دوره آموزش آزمون‌های ارزیابی شخصیت و رفتار گرفته می‌شود و متناسب با نتایج حاصله تقسیم و پرونده افراد نیازمند به خدمات مشاوره‌ای به مراکز ذیربط در نیروهای مسلح برای راهنمایی و حمایت ارسال می‌شود. نحوه اجراء برابر دستورالعملی است که توسط ستاد کل تهیه و ابلاغ می‌شود.

ماده ۴۸ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲)

کارکنان وظیفه بر اساس مدرک تحصیلی و وجود محل سازمانی پس از طی دوره آموزشی

پاسدار جعفر منتظر

اداره سرباز معاونت نیروی انسانی سپاه

ماده ۴۷ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲)

کلیه مشمولینی که برای انجام خدمت وظیفه عمومی اعزام می‌شوند، همچنین کسانی که از انجام خدمت معاف می‌گردند، باید آموزش‌های نظامی و انتظامی اعم از عمومی و تخصصی را مطابق دستورالعملی که توسط ستادکل با همکاری سازمان‌های نیروهای مسلح تهیه می‌شود و به تصویب فرماندهی کل می‌رسد، طی نمایند.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲): آموزش مشمولین معاف از خدمت برابر آیین‌نامه‌های است که از سوی ستاد کل تهیه می‌شود و به تصویب فرماندهی کل می‌رسد.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲): در زمان صلح آموزش‌های فوق باید به نحوی طراحی شود که به عنوان واحد درسی یا پودمان قابل محاسبه باشد.

حقوق کارکنان نیروهای مسلح مبتنی بر قانون مدیریت خدمات کشوری است که با توجه به تحصیلات و درجات آنان توسط ستاد کل تهیه می‌شود و به تصویب فرماندهی کل می‌رسد.^۱
تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲): به کارکنان وظیفه متاهل یا سرپرست خانواده معادل صددرصد (۱۰۰٪) حق عائله مندی کارکنان پایور نیروهای مسلح پرداخت می‌شود.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲): حقوق کارکنان وظیفه در دوران آموزش و قبل از دریافت درجه یا سردوشی به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) حقوق اولین ماه دوران خدمت آنان است.
تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲): به کارکنان وظیفه در خاتمه خدمت دوره ضرورت معادل یکماه حقوق به عنوان پاداش پرداخت می‌شود.
تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲): حق بازنشستگی و حقوق اولین ماه خدمت از حقوق ماهانه کارکنان وظیفه کسر نمی‌شود.

ماده ۴۹ مکرر: نیروهای مسلح و سازمان‌های وابسته و سایر دستگاه‌ها که کارکنان وظیفه را در اختیار دارند مکلفند با توجه به اعتبارات مصوب، امکانات زیست، پوشاک، خوراک، بهداشت و درمان متناسب آنان در محل خدمت را فراهم نمایند.

تبصره ۱: دولت موظف است اعتبارات مورد نیاز برای زیست، پوشاک، خوراک، بهداشت و درمان سربازان وظیفه را به شرح ذیل در اختیار نیروهای مسلح و سایر دستگاه‌های به کارگیرنده کارکنان وظیفه قرار دهد:

۱. خوراک کارکنان وظیفه به میزان دو برابر خوراک کارکنان دولت؛
۲. پوشاک و زیست سربازان وظیفه به میزان سه هزار برابر ضریب ریالی؛
۳. هزینه‌های بهداشت و درمان برابر سرانه مصوب دولتی.

تبصره ۲: وسیله ایاب و ذهاب و پذیرایی یا هزینه آن در هنگام اعزام مشمولان به مراکز آموزشی کارکنان وظیفه و یا اعزام به مرخصی استحقاقی که چهار نوبت در سال است، باید تأمین شود.^۲

ماده ۵۰ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲)

افسران و درجه‌داران وظیفه در صورت اعزام به مأموریت یا انتقال یا خدمت در مناطق

محروم و بد آب و هوا و مناطق عملیاتی مشمول مقررات فوق العاده و مزایای مربوط به افسران و درجه داران کادر ثابت نسبت به حقوق آنان می‌باشند. سایر کارکنان وظیفه در موارد مذکور از دوسوم فوق العاده ها و مزایای درجه گروهبان دومی کادر ثابت برخوردار می‌شوند.
تبصره (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲): به کارکنان وظیفه‌های که در شهر محل سکونت خود به کارگیری می‌شوند، فوق‌العاده محرومیت از تسهیلات و بدی آب و هوا تعلق نمی‌گیرد.
تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲): به کارکنان وظیفه‌ای که بنا به تقاضای خود منتقل می‌شوند هزینه سفر و فوق‌العاده انتقال تعلق نمی‌گیرد.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲): طبقه‌بندی مناطق از نظر محرومیت، آب و هوا و عملیاتی طبق آیین‌نامه ای است که وزارت دفاع تهیه می‌کند و پس از تأیید ستاد کل به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۵۱

به پرسنل وظیفه‌ای که در عملیات جنگی شرکت می‌نمایند، فوق‌العاده عملیاتی بر طبق ضوابطی که توسط وزارتین دفاع و سپاه پاسداران تهیه و به تصویب شورای عالی دفاع می‌رسد پرداخت خواهد شد.

ماده ۵۲

میزان مرخصی پرسنل وظیفه در مدت خدمت و نحوه استفاده از آن طبق مقررات مرخصی پرسنل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.^۳

ماده ۵۳

کسانی که در حین خدمت وظیفه عمومی در هر یک از دوره‌های ضرورت، احتیاط و ذخیره به سبب انجام وظیفه و شرکت در عملیات رزمی و یا قیود خدمتی شهید یا فوت یا معلول شوند، از لحاظ میزان و نحوه پرداخت حقوق وظیفه و مستمری مشمول قوانین و مقررات مربوط به پرسنل کادر ثابت هم‌درجه می‌باشند و حقوق وظیفه و مستمری آنان حسب مورد از بودجه وزارتخانه‌ها یا سازمان‌های مربوطه پرداخت می‌شود.

تبصره ۱: در صورتی که مشمولین این ماده قبل از ورود به خدمت وظیفه عمومی از کارمندان دولت یا سازمان‌های تابع یا وابسته به دولت بوده و آخرین حقوق دریافتی آنان از سازمان مربوطه از میزان حقوقی که برابر این قانون به آنان تعلق می‌گیرد، بیشتر باشد حقوق وظیفه و مستمری وارث آنان براساس حقوق بیشتر پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲: کسانی که تا تاریخ تصویب این قانون از بودجه وزارتخانه‌ها یا سازمانی حقوق وظیفه یا مستمری دریافت می‌داشته‌اند حقوق آنان کماکان از همان محل پرداخت خواهد شد.

ماده ۵۴

پرسنل وظیفه‌ای که در حین خدمت وظیفه عمومی اسیر یا مفقودالامر بشوند تا پایان اسارت یا تعیین تکلیف، عائله تحت تکفل آنان به ترتیب زیر حقوق دریافت خواهند نمود:

الف) در دوره ضرورت از حقوق مربوطه و پس از پایان دوره ضرورت از حقوق هم طبقه دوره احتیاط.

ب) در دوره ذخیره از حقوق یک درجه بالاتر هم طبقه احتیاط و ذخیره.

تبصره: شرایط لازم برای اسیر و مفقودالامر شناخته‌شدن پرسنل در آیین‌نامه اجرایی این قانون پیش‌بینی خواهد شد. ماده ۵۵ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲)

دولت موظف است اعضاء خانواده تحت تکفل کارکنان وظیفه را در طول مدت خدمت تحت پوشش قرار دهد و به آنان مستمری پرداخت نماید.

تبصره (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲): آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت دفاع تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

پی‌نوشت‌ها:

۱. نحوه اعطای درجات کارکنان وظیفه برابر دستورالعمل و جداول ابلاغی ستاد کل در حال اجرا می‌باشد.
۲. حقوق و مزایای سرباز همچنان بر اساس قوانین قبلی در حال اجراء می‌باشد و ماده ۴۹ اجراء نشده است.
۳. هزینه سفر کارکنان وظیفه متناسب با فاصله محل سکونت و محل خدمت در سال چهار بار به حساب افراد واریز می‌شود.
۴. دستورالعمل کارکنان وظیفه در بخش نگهداری بصورت کامل درج شده است.

اخبار مربوط به حوزه خدمت وظیفه عمومی

گزارش دومین دوره مسابقات مهارت آموزی کارکنان وظیفه سپاه و نیروهای مسلح سال ۱۴۰۳

پیرو ابلاغیه قرارگاه مرکزی مهارت آموزی کارکنان وظیفه نیروهای مسلح در خصوص اجرای دومین دوره مسابقات به سازمان‌های نیروهای مسلح، این مسابقات بومی سازی و در چهار سطح برگزار گردید.

سطح یک: فراخوان و ثبت نام و انتخاب نفرات برگزیده به صورت نخبگی و با همکاری فنی و حرفه‌ای؛

سطح دو: برگزاری مسابقات در قرارگاه‌های ۳۶ گانه و معرفی نفرات برتر جهت شرکت در مرحله سازمانی (۱۷۹۷ نفر)؛

سطح سه: برگزاری و رقابت نفرات و معرفی نفرات اول تا سوم هر رشته به مرحله کشوری در سطح نیروهای مسلح (۶۸۲ نفر)؛

سطح چهارم: بحمدالله سپاه با اعزام ۶۰ نفر هر رشته ۳ نفر موفق به کسب مقام دومی (۲۰ مدال) در سطح نیروهای مسلح مطابق جدول توزیع مدال شد.

سپاه حضرت علی ابن ابیطالب (ع) استان قم
مقام اول مسابقات مهارت آموزی سپاه

سخنرانی سردار محسنی
مسئول محترم اداره سرباز سپاه در جمع میهمانان مراسم افتتاحیه

تصاویر مسابقات مهارتی مرحله سازمانی سپاه

رتبه کشوری (نیروهای مسلح)	رده	درجه	رشته	رتبه سازمانی (سپاه)	نام خانوادگی	نام	کد ملی	ردیف
اول	اصفهان	رزم دار دوم	برق ساختمان	سوم	اله وکیل جزی	حامد	۵۱۰۰۲۳۱۷۰۱	۱
اول	قم	رزم دار دوم	برنامه پایتون	اول	ناصری	ایمان	۳۷۱۵۶۵۲۵۱	۲
اول	آذربایجان شرقی	رزم دار دوم	سرویس کار خودرو	اول	ترغو	امیرحسین	۱۳۶۲۸۰۸۳۴۲	۳
اول	خراسان شمالی	رزم آور دوم	تعمیر خودرو	اول	قمری حسین آباد	مهدی	۸۲۰۴۵۷۹۹۱	۴
اول	شرق تهران	رزم بار	موبایل	اول	حبیبی پورشایق	شایان	۲۱۷۰۶۴۴۱	۵
دوم	قم	سرباز دوم	خیاطی	اول	احمدی	محمدحسین	۳۷۴۶۲۸۱۹۱	۶
دوم	سیستان و بلوچستان	سرباز	نانوایی	سوم	ملائی	علی	۳۶۶۰۹۴۵۸۰۳	۷
دوم	شرق تهران	سرباز دوم	حفاظت فیزیکی	دوم	اسمعیلی	محمدعلی	۲۰۹۲۲۴۷۷	۸
دوم	اصفهان	ستوان سوم	اسپیت	دوم	انصاری	علی	۱۲۷۳۵۵۱۶۶۴	۹
دوم	شرق تهران	رزم دار دوم	سرویس کار خودرو	دوم	دعائی بادآشینی	میلاد	۴۴۰۶۶۸۵۵۷	۱۰
سوم	کردستان	سرباز	جوشکاری	دوم	آمانی	فرهاد	۳۷۶۲۳۱۰۸۴۱	۱۱
سوم	آذربایجان غربی	رزم آور دوم	برنامه php	دوم	حیدری زاد	عطا	۲۹۰۰۴۰۴۷۰۳	۱۲
سوم	گیلان	سرباز	آرایشگری	اول	دولت نیای چماچائی	سهند	۲۵۸۱۶۶۴۹۷۵	۱۳
سوم	یزد	رزم بار یکم	حفاظت فیزیکی	سوم	ردائی	فرزاد	۴۴۲۰۷۰۷۷۷۱	۱۴
سوم	تهران بزرگ	رزم دار دوم	عکاسی	اول	مظفری	محمد	۱۸۶۶۱۸۸۲	۱۵
سوم	تهران بزرگ	ستوان سوم	اتوکید	اول	تاج‌آبادی	محمد	۱۳۰۰۴۰۲۶	۱۶
سوم	گلستان	رزم آور دوم	پکیج	اول	عابدیان	امیرحسین	۲۳۷۰۳۳۱۸	۱۷
سوم	قم	رزم آور یکم	برق خودرو	دوم	واشیان	روح الله	۳۷۲۵۲۲۳۲۷	۱۸
سوم	یزد	رزم آور یکم	موبایل	دوم	احمدی افزادی	سیدمحسن	۴۴۲۰۸۷۲۴۸۹	۱۹
سوم	قم	رزم آور سوم	آشپزی	اول	وشنی اسدآبادی	سلمان	۴۲۰۰۳۸۳۷۶۴	۲۰

این خطه از کشور در مقابل دست اندازی دشمن به ایران بود، سربازان را با زوایای بیشتری از رشادت های این بانوی گرامی آشنا ساخت.

دیگر اقدام سربازان همزمان با سومین روز از هفته کتاب و کتاب خوانی، دیدار از کتابخانه امام خمینه‌ای سنندج به اتفاق سربازان گردان حضرت علی اکبر(ع) سپاه سنندج بود. این بازدید حدود یک ساعت به طول انجامید و سربازان وظیفه از بخش های مختلف کتابخانه دیدن نموده و توضیحات کتابداران و مسئولین کتابخانه را در مورد موضوعات مختلف شنیدند. در پایان تعدادی از سربازان به عضویت کتابخانه در آمدند.

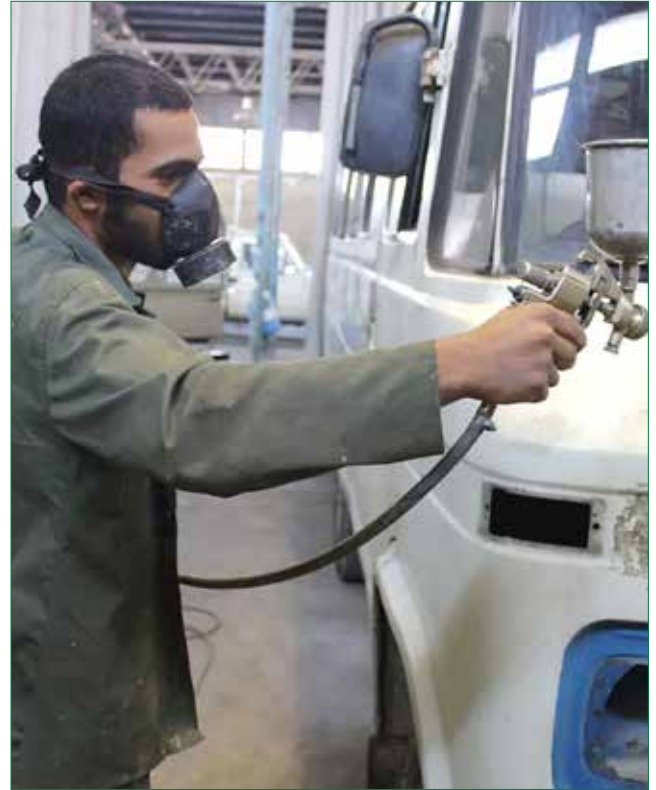
یک روز با سربازان سپاه ناحیه سنندج

روابط عمومی و تبلیغات سپاه استان کردستان

سنندج صبح روز یکشنبه ۲۷ آبان ماه ۱۴۰۳ در چهارمین روز از دهه فاطمیه، در قالب یک اردوی زیارتی به اتفاق گردان حضرت علی اکبر(ع) سپاه ناحیه سنندج عازم مقبره بی بی هاجر خاتون دخت مکرم و معزز امام موسی

کاظم(ع) و خواهر امام رضا(ع) شدیم. بعد از آن، سربازان گردان، بر سر مزار بانوی مقاومت شهیده فاطمه اسدی گرد آمده و به مقام شامخ این بانوی شجاع و دلیر ادای احترام نمودند. توضیحات مسئول فرهنگی تبلیغات سپاه سنندج و مسئول گردان حضرت علی اکبر(ع) در خصوص شهیده فاطمه اسدی که او نیز مانند ناهید فاتحی کرجو از جمله زنان قهرمان

- ۲: نداشتن محدودیت مکانی: از هر جایی می توان پروژه و کار گرفت و انجام داد.
- ۳: درآمد: امکان استخدام در شرکت های مرتبط گرفتن پروژه از مجموعه های خارجی و داخلی وجود دارد.
- ۴: محدودیت زمانی نداشتن: در دوره سربازی برای کار من محدودیت ایجاد نشد و در زمان هایی که پادگان نبودم پروژه های خود را در خانه پیش می بردم.

توصیه به دیگران

هوش مصنوعی در حال فراگیر شدن است و لازم است همه ما با شرایط جدید آشنا شویم. از این رو لازم است با یادگیری نرم افزارهای موجود و هوش مصنوعی مرتبط با حوزه کاری خود مشاغل خود را ارتقا بدهیم.

حرف آخر: از نیروی انسانی تشکر می کنم به خاطر مسابقاتی که اخیرا تدارک دیدند، همچنین از مسئولین خود که اجازه شرکت در مسابقه رو به من دادند و به هر طریق ممکن از من حمایت کردند.

کسب و کار

روابط عمومی و تبلیغات سپاه صاحب الزمان(عج) اصفهان

دوره خدمت وظیفه ناخواسته محدودیت هایی را برای شغل سربازان ایجاد می نماید، اما هستند سربازانی که از این شرایط نیز استفاده کرده و کسب و کار خود را ادامه می دهند، از جمله این سربازان سید علی صفوی از اصفهان است. از زبان او می خوانیم از فعالیت ها و شرایط کاری اش همزمان با خدمت وظیفه. اینجانب سید علی صفوی سرباز وظیفه سپاه صاحب الزمان(عج) استان اصفهان نفر اول استان و نفر پنجم کشور در رشته برنامه نویسی به زبان پایتون در مسابقه مهارت آموزی ۱۴۰۲. از بچگی به کامپیوتر علاقه داشتم و در سن ۱۸ سالگی با رشته برنامه نویسی آشنا شدم و

استعداد خودم رو رشد دادم تا اینکه در ۲۱ سالگی در یک شرکت استارت آپی کوچک شروع به کار کردم.

برنامه نویسی چه فوایدی دارد

۱: سرمایه اولیه کم: می توان با یک سیستم رایانه معمولی کار را شروع کرد.

و هم معراج مؤمن می‌باشد. هدف از خلقت انسان عبودیت است و جلوه مهم عبودیت انسان، نماز می‌باشد.

اگر نماز با توجه به ابعاد معنوی آن اقامه شود، دارای خاصیت خواهد بود و بازدارنده از فحشا و منکر می‌شود؛ از مهمترین ابعاد معنوی نماز، حضور قلب در نماز می‌باشد که باطن و حقیقت نماز به آن بستگی دارد.

نماز وسیله تقرب به ذات اقدس اله می‌باشد و هر چه کیفیت نماز بالاتر باشد، میزان این تقرب بیشتر خواهد بود. برای رسیدن به اوج مراتب معنوی باید در درجه اول از واجبات آغاز کرد؛ از مهمترین واجبات نماز می‌باشد، زیرا هدف از خلقت انسان عبودیت است و جلوه مهم عبودیت انسان، نماز می‌باشد. نماز باعث اصلاح انسان و مانع از منکرات و معاصی می‌شود.

در روایتی از امام باقر علیه السلام درباره نماز آمده است: «إِنَّ أَوَّلَ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ الصَّلَاةَ، فَإِنْ قُبِلَتْ قَبِلَ مَا سِوَاهَا.» نخستین چیزی که بنده برای آن حسابرسی می‌شود نماز است؛ اگر پذیرفته شد سایر اعمالش هم پذیرفته می‌شود. آیا این روایت ما را به فکر وانی دارد؟ ما همه عملمان به برکت نماز قبول می‌شود. (فیاض بخش، ۱۳۹۷، ص ۵۵)

نماز ابعاد معنوی متعددی دارد که در این بحث به تعدادی از ابعاد مهم معنوی نماز می‌پردازیم:

نماز و یاد خدا

نماز قرین با یاد خدا بودن است. انسان در نماز تلاش کند، هر لحظه در یاد محبوب حقیقی خود باشد، اصل در نماز، یاد خداست. خداوند متعال در آیه ۱۴ سوره طه می‌فرماید: «إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي. منم خدای یکتا که هیچ خدایی جز من نیست، پس مرا (به یگانگی) بپرست و نماز را مخصوصاً برای یاد من به پادار.»

خداوند هر لحظه و هر جا با ماست. «هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ، او با شماست هر جا باشید.» (سوره حدید آیه ۴) هر قدر که این یاد در انسان عمیق تر و بیشتر باشد، معنویت او

ابعاد معنوی نماز

نماز از ارکان اصلی دین مبین اسلام است و در قران و روایات بسیار بر آن سفارش شده است و به عنوان ستون دین و افضل اعمال بر شمرده شده است. نماز در بیانات اولیای دین علیهم السلام هم معیار و میزان تقرب است

احمد محمدی فرد زیارانی

کارشناسی ارشد علوم قران و حدیث

نماز می‌باشد. حضور قلب در نماز و داشتن خضوع و خشوع به قدری مهم است که به عنوان اولین نشانه مؤمنان در سوره مؤمنون ذکر شده است.

نماز وسیله تقرب به ذات اقدس اله می‌باشد و هر چه کیفیت و مطلوبیت نماز بالاتر باشد، میزان این تقرب بیشتر خواهد بود. نماز بهترین وسیله تقرب به پروردگار است که از آن در روایات به معراج مؤمن تعبیر شده است که تعبیری بسیار گویا و رسا در تأثیر نماز برای قرب الی الله است. نماز مطلوب، باعث آرامش انسان می‌شود و لازمه عبودیت انسان، اقامه نماز با خضوع و خشوع می‌باشد. اقامه نماز باعث دور شدن افراد از زشتی‌ها می‌شود و صمیمیت را در بین مؤمنان افزایش می‌دهد و باعث کاهش تنش‌ها و استرس‌های کاری می‌شود و در نتیجه کاهش تخلفات و جرائم می‌شود و آرامش را برای فرد و اجتماع به ارمغان می‌آورد. هر چه کیفیت و مطلوبیت نماز بیشتر باشد، بازدارندگی آن از زشتی‌ها و در نتیجه آرامش فرد، بیشتر خواهد شد.

منابع:

۱. پایگاه اطلاع رسانی آیت الله مکارم شیرازی
۲. پیوندی، محمد رضا، راه و رسم جوانی، ۱۳۹۱، زمزم هدایت، چاپ اول، قم
۳. دشتی، محمد، (۱۳۸۰)، ترجمه نهج البلاغه، مؤمنین، چاپ سوم، قم

نماز و بازدارندگی از زشتی‌ها:

نماز طبق آیه شریفه ۴۵ سوره عنکبوت: «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ» همانا نماز انسان را از کار زشت و ناپسند باز می‌دارد. البته زشتی و ناپسندی در این آیه مراتب دارد و هر که در رتبه خود با نماز، از بدی دور می‌شود. «امام صادق علیه السلام می‌فرماید: «مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَعْلَمَ أَقْبَلَتْ صَلَاتُهُ أَمْ لَمْ تُقْبَلْ، فَلْيَنْظُرْ هَلْ مَنَعَتْهُ صَلَاتُهُ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ؟ فَيَقْدِرْ مَا مَنَعَتْهُ قُبِلَتْ مِنْهُ»

کسی که دوست دارد بداند نمازش قبول شده یا نه؟ باید ببیند آیا نمازش او را از زشتی‌ها و ناپاکی‌ها دور کرده است یا خیر؟ به همان اندازه که دور کرده، قبول شده است.» یعنی میزان قبولی نماز بستگی دارد به میزان حضور قلب در نماز؛ یعنی هر چه حضور قلب در نماز بیشتر باشد، بازدارندگی نماز از گناه نیز مؤثرتر خواهد بود.» (عزیزی تهرانی، ۱۳۸۲، ص ۱۷-۱۶)

نتیجه‌گیری

هدف خدا از خلقت انسان رشد و تعالی معنوی انسان و قرب او به خداوند است. برای رسیدن به اوج مراتب معنوی باید در درجه اول از واجبات آغاز کرد؛ از مهمترین واجبات نماز می‌باشد، زیرا هدف از خلقت انسان عبودیت است و جلوه مهم عبودیت انسان،

بیشتر خواهد بود. یاد خدا باعث دوری از گناه و خشوع در برابر حضرت حق می‌شود

نماز و تقرب به خداوند

نماز وسیله تقرب به ذات اقدس اله می‌باشد و هر چه کیفیت نماز بالاتر باشد، میزان این تقرب بیشتر خواهد بود. «امیر مؤمنان امام علی علیه السلام می‌فرماید: « الصَّلَاةُ قُرْبَانٌ كُلُّ تَقَىٰ؛ نماز موجب تقرب هر پرهیزگار است.»

شک نیست که نماز بهترین وسیله تقرب به پروردگار است که از آن در روایات به معراج مؤمن تعبیر شده است که تعبیری بسیار گویا و رسا در تأثیر نماز برای قرب الی الله است؛ ولی امام (علیه السلام) شرط آن را تقوا شمرده تقوایی که سبب می‌شود انسان با بال و پر نماز به آسمان‌ها و ملکوت پروردگار پرواز کند. همان گونه که در قرآن مجید در داستان قربانی فرزندان آدم (علیه السلام) آمده است: «إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ» خداوند تنها، (قربانی را) از پرهیزگاران می‌پذیرد» (سوره مائده آیه ۲۷) (پایگاه اطلاع رسانی دفتر آیت الله مکارم شیرازی)

نماز و تقوا

نماز و تقوا هم با هم رابطه هم افزایی دارند و رشد یکی منجر به رشد دیگری می‌شود. هر چه تقوا در فردی افزایش یابد، به همان اندازه بر کیفیت نماز افزوده می‌شود و افزایش کیفیت نماز نیز، منجر به دوری از گناهان و افزایش تقوا می‌شود.

تقوا از ریشه وقایه به معنای خود نگهداری و پرهیز از گناه می‌باشد. همان طور که اگر فردی با پای برهنه بخواد از زمینی پر از خار و تیغ عبور کند، از خود مراقبت می‌کند، فرد متقی هم از خود مراقبت می‌کند که غبار گناه بر او ننشیند. تقوا هم انجام واجبات را در بر می‌گیرد، هم ترک محرمات را. تقوا یک مرحله بالاتر از ایمان است و در بعد معنوی جایگاه بالاتری نسبت به ایمان دارد؛ وقتی ایمان فرد قوی شود و به لوازم ایمان داشتن به خدا، عمل نماید به جایگاه بالاتر معنوی یعنی تقوا می‌رسد.

محمد رضا قادیری

شما فرصت دارید نهایتاً تا سه ماه بعد از چاپ هر نشریه، رمز جدول را به شماره پیامک ۶۶۰۰۰۹۹۶۲ ارسال نمایید. به قید قرعه به ۵ نفر که رمز درست را ارسال کرده باشند، جوائزی تعلق خواهد گرفت. لطفاً به همراه رمز جدول نام و نام خانوادگی، کد ملی، شماره کارت بانکی و نام شهر خود را ارسال نمایید.

توجه

جدول

افقی:

۱- محل به دنیا آمدن امام علی (ع) از اعمال مخصوص لیلة الرغائب (شب آرزوها) که در روز پنجشنبه و شب جمعه ماه رجب مستحب است ■ ۲- نت ششم موسیقی- سمت چپ- کلیسایی در محله جلفای اصفهان که قدمتی بیش از سیصد و پنجاه سال دارد- نام آذری ■ ۳- دهقان، زارع- دل آزار کهنه!- چین و چروک پوست ■ ۴- عهد، پیمان- حرف انتخاب- بالا آمدن آب دریا- سوره دوازدهم قرآن کریم ■ ۵- عشوه- حمایت ■ ۶- الف- حرف پوست کنده!- چه کسی؟- علامت مفعول غیر صریح- چاشنی سالاد ■ ۷- شهر رازی- ماده بیهوش کننده- علامت تفریق ■ ۸- لقب معروفی که حضرت محمد (ص) به حضرت فاطمه زهرا (س) داده بود و به معنای زنی که برای پدرش همچون مادر بوده است- از مهمترین ابعاد معنوی نماز که باطن و حقیقت نماز به آن بستگی دارد ■ ۹- عماد- سلطان جنگل- یازده ■ ۱۰- واحد پول ژاپن- رودی در فارس- جنس مذکر- بهتر از بدتر!- پول خارجی ■ ۱۱- اسلحه روسی سپاه پاسداران- مخزن بنزین اتومبیل ■ ۱۲- شوره زار- خاندان- جوی خون- تظاهر به نیکی ■ ۱۳- مادر آذری- از نام های خداوند- مناسبت ۱۳ رجب مصادف با میلاد امام علی (ع) ■ ۱۴- نت چهارم موسیقی- جوانمردی و مردانگی- خبرگزاری رسمی سوریه- ضمیر انگلیسی ■ ۱۵- باشگاه های فوتبال لیگ برتر خلیج فارس- کتاب صوتی از آثار معاونت فرهنگی و تبلیغات نمایندگی ولی فقیه در سپاه که گوشه ای از شخصیت و مقام والای حضرت زهرا (س) را روایت می کند.

عمودی:

۱- نوعی قایق- معلم ثانی- حرف بیست و پنجم الفبای فارسی ■ ۲- دلداده و شیدا- نصف- جواد... سرمربی سابق باشگاه فوتبال استقلال تهران ■ ۳- از واحدهای جرم که در بازار طلا زیاد استفاده می شود- نام همسر حضرت یعقوب (ع) ■ ۴- به غول پیکر گفته می شود- نوآوری- تلخ عرب ■ ۵- کله- طلا- هجوم- گفتار و سخن ■ ۶- کاشف الكل- روحانی مسیحی یا یهودی- زنگ کلیسا ■ ۷- طرف و سمت- بالای انگلیسی- حرف فاصله- طولانی ترین رود آفریقا- هزار کیلوگرم ■ ۸- سپاسگزاری از خداوند- نقطه مقابل توحید و اعتقاد به تعدد خدایان ■ ۹- خدای درویش- از چهار انجیل- زنده- موی در هم- پسوند شباهت ■ ۱۰- رهبر انقلاب هند- عددی که از ضرب کردن یک عدد در عدد دیگر به دست می آید- ارزان نیست ■ ۱۱- خودروساز فرانسوی- عنوانی محترمانه برای خانم ها- خرس آسمانی- درخت زبان گنجشک ■ ۱۲- آرواره- رمز عملیات بزرگ کربلای ۵ در سال ۱۳۶۵- گران نیست ■ ۱۳- ذره باردار- رنگ آذری- گروه، دسته ■ ۱۴- زیبایی افسانه ای یونان باستان- شهری در جنوب استان فارس- ویرایش ■ ۱۵- کامیون ساز هلندی- از خاطره انگیزترین دوران زندگی آقایان- جایز.

15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
1										5			2	
2														
3														
4														
5						3								
6														
7														
8														
9														
10											4			
11														
12														
13														
14														
15										6				

رمز جدول:

یکی از عبادات ارزشمند در اسلام و فرصت استثنایی برای نزدیکی به خداوند و خودسازی فردی که در آن مؤمنان به مدت چند روز در مساجد به عبادت و نیایش می پردازند،

6	5	4	3	2	1

سربازان سپاه ناحیه باغملک

سربازان سپاه ناحیه دزفول

سربازان سپاه ناحیه طیس

سربازان سپاه ناحیه گناباد

سربازان ناحیه جهرم سپاه فجر فارس

ولادت باسعادت
حضرت فاطمه (س)
بر همگان بالاحص
مادران والامقام
مبارک.